

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

Strane 1669-1679 redigovane. Poluzatvorena sjednica.

1 (redigovano)
 2 (redigovano)
 3 (redigovano)
 4 (redigovano)
 5 (redigovano)
 6 (redigovano)

7 [Otvorena sjednica]

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine Ruez. Mi se
 9 ispričavamo što smo Vas pustili da čekate više od sat vremena, gospodine Ruez.
 10 Jedan je tehnički razlog, ja sam imao statusnu konferenciju koja je završila u
 11 9.00h, pa nam je bila potrebno pola sata prije nego što sudnica se može
 12 pripremiti za sljedeći predmet. A drugi je bio... je što smo posljednjih pola
 13 sata posvetili raspravi o pitanjima koja su pokrenuta jučer tokom Vašeg iskaza.
 14 Mi smo o tome raspravljali, ali nismo zaključili raspravu. Danas će Vam se
 15 postavljati samo pitanja koja nisu povezana sa fotografijama iz zraka dobivenim
 16 od Sjedinjenih Država i njihove vlade. Ta će Vam pitanja biti postavljena u
 17 nekom kasnijem trenutku, kada će biti neophodno da se ponovno vratite ovamo u
 18 Hag. U međuvremenu, vode se razgovori između Tužilaštva i američkih vlasti, ali
 19 u svakom slučaju to će... time ćemo se baviti kasnije. Samo sam Vas htio
 20 obavijestiti kako je stanje. Dakle, računajte na to da ćete morati ponovo
 21 dolaziti. Hvala Vam na razumijevanju, gospodine Ruez.

22 Gospodine Ostojiću?

23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30

1 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Dobro jutro časnom Sudu.

2 Unakrsno ispituje g. Ostojić: [nastavak]

3 [Branilac ispituje putem prevodioca]

4 P: Dobro jutro, gospodine Ruez, kako ste?

5 O: Dobro jutro.

6 P: Ja imam još nekoliko pitanja vezano za istražni proces koji se tiče
7 svjedoka. O nekim stvarima ste nam govorili, ali sada nešto drugo. Kakve su bile
8 smjernice kada ste snimali razgovore sa svjedocima?

9 O: Snimanje na trake je postupak koji se koristio samo kada su svjedoci
10 bili... imali status i osumnjičenih.

11 P: Dakle, Vi nikada niste snimali, osim ako biste upoznali svjedoka da
12 je on jedan od osumnjičenih?

13 O: Tako je.

14 P: Zašto niste koristili snimke kod ključnih svjedoka?

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da morate navesti o kome se
16 radi. Ključni svjedoci? Ko može donijeti odluku da je neka konkretna osoba
17 ključni svjedok? Govorimo... Kada? 1995., 1996?

18 G. OSTOJIC: [simultani prevod] U redu. Nema problema, časni Sude.

19 P: Vi ste, gospodine Ruez, spomenuli taj termin ključni svjedoci na
20 početku istrage?

21 O: Ja sam govorio o tima koje smo zvali preživjelima, kao što sam već
22 objasnio.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Tako je, zato sam ih i nazvao. Dakle, da li ste snimali razgovore sa
2 tim žrtvama?

3 O: To nije dio postupka i pravila kojim se koristi Međunarodni sud,
4 naime, da se snimaju razgovori sa žrtvama. Samo sa osumnjičenima.

5 P: Što bi Vas onemogućilo, što bi Vam zabranilo da snimate takve
6 razgovore? Da li je bilo nešto takvo?

7 O: Ne, ništa. To sigurno mogu reći.

8 P: Kada je riječ o osumnjičenima, da li ste snimali samo razgovore sa
9 srpskim osumnjičenima ili sa bilo kim osumnjičenim, bez obzira na njihovu
10 nacionalnu pripadnost?

11 O: Mislim da je pravilnik Suda jasan, da se ne prave razlike po
12 nacionalnosti.

13 P: Hvala. Ja znam koja su pravila. Ja Vas pitam kakav je bio Vaš lični
14 postupak?

15 O: Ja dajem Vama isti odgovor onda.

16 P: Da se nastavimo držati toga kada je riječ o svjedocima. Većina njih
17 su bili ljudi koje ne govore engleski; je li tako?

18 O: Mislim da nitko od njih nije govorio engleski.

19 P: Mislio sam ih je možda jedan ili dva govorilo. Dobro, dakle nitko.
20 Kada ste razgovarali sa žrtvama, molim Vas da mi malo bolje objasnite proces. Da
21 li ste Vi s njima razgovarali i to tako da bi se postavljala pitanja, dobivali
22 odgovori i onda biste Vi u pismenom obliku to saželi? Kako je to... Vidim da se

23

24

25

26

27

28

29

30

1 smijete. Očito znate kamo smjeram.

2 G. RUEZ: Ne, ne. Smješkam se zbog nečeg drugog.

3 Postoji razlika u metodologiji, ovisno o tome odakle je čovjek koji
4 ispituje. Ja, koji sam iz Francuske, moja metodologija bila takva da prvo
5 saslušam njihove "priče", to kažem pod navodnicima, dakle, izjave svjedoka i ja
6 bih pisao dok bi ti ljudi govorili. Ja bih ih prekidao samo da mogu pratiti
7 kronologiju, da bih bio siguran za datume, da bih bio siguran šta govore. Kada
8 bi uzeli izjavu, ponovili bismo razgovor. Ja ne bih dirao ništa na izjavi nakon
9 toga, iako to tada još ne bi potpisala ta osoba. Primijetio sam kako to
10 Amerikanci rade, istražitelji ponovo pišu tu izjavu tokom večeri, a onda predoče
11 to svjedoku da je potvrdi. Tako da, što se tiče načina prezentiranja, to je puno
12 bolje.

13 P: Što je onda točnije i konciznije, to jest što se više poklapa sa
14 iskazom i izjavom svjedoka?

15 O: Obe su takve, jer ja sam opisao metod mojih američkih kolega i
16 nijedan metod, u stvari, ne zadire u suštinu onoga što svjedok kaže. To su samo
17 različiti metodi koji pomažu da se stvari mogu kasnije lakše čitati.

18 P: Ja ću sada da Vam postavim još par pitanja o vezi s tim. Kada svjedok
19 daje izjavu, daje je na jeziku koji on ili ona razumije?

20 O: Pa, nakon što prevodilac pročita tu izjavu na kraju razgovora.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dakle, njima se nikada ne daje izjava napisana na njihovom jeziku.
2 Oni dobiju usmeni rezime ili pročita im se izjava, prevedena izjava, koju je u
3 stvari istražitelj reducirao napismeno?

4 O: Da, to je pravilo na terenu.

5 P: Ali zašto je tako?

6 O: Pa, nemojte mene pitati. To su pravila.

7 P: Na koja pravila se pozivate, pravila Međunarodnog suda ili
8 Tužilaštva?

9 O: Pa, svjedok prihvata, potpisuje da mu je izjava pročitana i da je on
10 prihvata kao svoju.

11 P: Ja sam to vidio na kraju svake izjave, ali ko je to unapred odredio
12 tako? Da li je to tako radila Međunarodna... da li je to uradio Međunarodni sud
13 ili Tužilaštvo ili Vi kao osoba zadužena za istrage?

14 O: Ne. Ja nisam osoba koja je zadužena za pravila. To je pravilo
15 Međunarodnog suda o metodologiji koju treba da koriste istražitelji i koje
16 slijedi Tužilaštvo.

17 P: Vi ste i dalje radili za Tužilaštvo 2001. godine, očigledno tokom
18 Krst.. suđenja u predmetu *Krstić* pa se do njegovog kraja; je li tako?

19 O: Da.

20 P: Mene interesuje, kada se svjedoci pozivaju na Sud, da li im se daje
21 engleska verzija njihove izjave da bi mogli da se pripreme za svoj iskaz na
22 Sudu?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, ponovo, nemojte to mene pitati. To nije dio koji ima veze sa
2 samim postupkom istrage. Mi sada ulazimo u fazu suđenja i sada ja to prepuštam
3 svojim kolegama tužiocima da odgovore na to pitanje.

4 P: Hvala Vam za to. Sada je to jasno. A sada bih želio da se pozabavimo
5 jednom drugom temom. Želio bih da skrenem Vašu pažnju na period od 12. do 18.
6 jula, približno, 1995. U redu?

7 O: U redu.

8 P: Kada ste vodili istragu u ovom predmetu, da li ste od svjedoka dobili
9 potvrdu ili potkrijepu informacije o tome da li je bilo vode i hrane i
10 medicinske pomoći u Potočarima u to vrijeme?

11 O: Koliko ja znam, bila je cisterna sa vodom i možemo da vidimo na
12 videosnimku koji je pokazan tokom ovog iskaza. Takođe znamo da je stigao konvoj
13 UNHCR-a, ali je stigao nakon što su sve izbjeglice otišle. I pored toga što su
14 dijelili slatkiše i cigarete djeci u Potočarima, ne znamo da li je pružena bilo
15 kakva pomoć toj gomili izbjeglica.

16 P: Kada je stigao konvoj UNHCR-a? Da li se sjećate kad je stigao?

17 O: Pa, mislim da je stigao 13. i tog dan... 13. i ništa tog dana nije
18 dijeljeno.

19 P: Pa, s kim ste razgovarali o tome da ništa nije dijeljeno?

20 O: Kontaktirali smo... Ne mogu tačno da se sjetim kako je to urađeno,
21 jer je to jedan mali detalj u istrazi, ali imali smo kontakt sa čovjekom po
22 imenu Andre, koji je bio vođa tog konvoja.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je UNHCR samo donosio vodu u tom konvoju?

2 O: Ne znam šta je bilo u tom konvoju.

3 P: Pa, da li ste ikada pitali Andrea?

4 O: Iskreno govoreći, ja ne znam kako smo došli do te informacije, ali
5 znamo da su svjedoci pričali o tome da nisu dobili ništa što je došlo u konvoju.
6 Oni su u tom trenutku izlazili iz tog područja.

7 P: Ako bismo, uz dozvolu Vijeća, mogli da pogledamo dokazni predmet koji
8 ima ERN 00940583? Uz dozvolu Vijeća i pomoć sudskog službenika.

9 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Trebao bi mi B ili D broj... P ili D
10 broj.

11 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] 2D0002. Hvala Vam.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ruez, da li imate taj
13 dokument pred sobom?

14 G. RUEZ: [simultani prevod] Da, sad imam.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala.

16 Ja to pitam zato što na *LiveNote* ja to imam, ali na glavnom *e-court*
17 sistemu još uvijek nemam. Samo sam htio da budem siguran da svjedok može da Vas
18 slijedi i da možemo i mi da Vas slijedimo. A i javnost u galeriji. U čemu je
19 problem?

20 [Pretresno vijeće i sekretar se savjetuju]

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dajte da nastavimo.

22 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

23 P: Šta je ovaj dokument koji gledamo, koji ima ERN broj samo za
24 identifikaciju?

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Ranije, Vaš asistent je

26

27

28

29

30

1 rekao 2D0002, a ovdje imamo 2D000010 i u drugačijem je formatu. Možda biste
2 mogli to da provjerite?

3 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Možemo provjeriti, ali mislim da možemo
4 ipak nastaviti. Dajem svom uvažanom kolegi ERN broj kako bi mogli to pronaći.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey.

6 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala. Mi smo to pronašli na drugi
7 način.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite nastavite.

9 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

10 P: Gospodine Ruez, Vi imate taj dokument pred sobom; je li je tako?

11 O: Imam.

12 P: I da bi bilo jasno u zapisniku, u gornjem desnom uglu piše
13 "obilježeno samo u svrhu identifikacije", jer ovo nije dokaz u ovom predmetu i
14 način na koji smo mi dobili ovaj dokument, to je OTPEX113/1; je li je tako?

15 O: Ja to nemam na ekranu, ali to je svakako tačno.

16 P: A ispod toga, to je vjerovatno korišteno kao dokazni predmet u nekom
17 drugom predmetu, ispod toga piše neki komplet čudnih brojeva, a to su 00940583.
18 Je li Vi vidite to?

19 O: Ne, ali sam siguran da je to na dokumentu ako Vi to kažete.

20 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ja ne znam koji dokaz sada gleda gospodin
21 Ruez, ne znam da li gledamo isti dokument.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, zavisi šta on ima pred sobom.
23 Gospođu poslužiteljice, molim Vas provjerite. Dakle to je isti dokument.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ali bilo bi važno da i optuženi mogu da
2 prate.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, dokument je na engleskom. Da li
4 postoji prevod na B/H/S ovog dokumenta?

5 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ne, koliko je meni poznato.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, kako budemo gledali taj dokument,
7 budemo nastavljali, Vi ćete se pozivali na konkretne dijelove tog dokumenta.

8 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Samo jedan dio.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dajte da se onda ograničimo na to.

10 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

11 P: Gospodine Ruez, možete li nam opisati kakav je to dokument?

12 O: Pa, Vi ste ga dosta dobro opisali. To je očigledno *press release* AFP-
13 a od 13. jula 1995.

14 P: U koje vrijeme?

15 O: U 19.26h.

16 P: Ako pogledamo od dna prema četvrtom paragrafu, uključujući i
17 materijal zaštićenim od autorskim pravima, da li vidite paragraf koji počinje u
18 6.30h popodne (16.30h po srednjoevropskom vremenu)? Da li vidite to?

19 O: Da.

20 P: Moj fokus je na prvoj rečenici, tako da možemo da raspravljamo o
21 cijeloj stvari. Vi ćete... Mi ćemo vjerojatno čuti i druge svjedoke koji će
22 govoriti o hrani, vodi i ljekarskoj pomoći, tako da ćemo moći o tome da
23 govorimo, ali ovdje možemo da pročitamo, pa da vidimo da li se Vi slažete ili ne
24 slažete. Ovdje se kaže: "U 6.30h stigao je konvoj UNHCR-a u Potočare sa vodom,

25

26

27

28

29

30

1 hranom i vijestima o nestalim ljudima". Ja bih želio da se ovdje zaustavimo. Da
2 li to vidite?

3 O: Da, vidim.

4 P: Da li je to isti konvoj o kojem ste Vi govorili kada ste razgovarali
5 sa pripadnikom UNHCR-a, Andreom?

6 O: Ja nisam razgovarao sa Andreom, ali to je tačno konvoj o kome smo
7 govorili, koji je zaista stigao u 6.30h, dakle prilično kasno posle podne
8 trinaestog. I znamo od vojnika UN-a u Potočarima da krajem poslijepodneva, dakle
9 negdje oko 18.00 sati, bila je gotova cijela akcija deportacije. Tak... i to je
10 razlog zbog kojeg ništa iz tog konvoja nije podijeljeno ljudima za koje je i
11 stigao konvoj.

12 P: Da li Vam je poznata činjenica da Ujedinjene nacije nazivaju... to
13 što Vi identifikujete deportacijom oni nazivaju evakuacijom? Da li Vam je to
14 poznato?

15 O: Poznato mi je. Ja sam koristio i izraz evakuacija sve do suđenje
16 generalu Krstiću.

17 P: U redu. Ali dozvolite da Vas pitam sljedeće: ako UN to naziva
18 evakuacijom, a Vi to nazivate drugim riječima, koja je Vaša osnova za to?

19 O: Suđenje generalu Krstiću i odluka Vijeća, pravosudna odluka Vijeća.

20 P: Da li ima ikakve sumnje u tačnost ove izjave? Dakle, u ovom

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 izvještaju se kaže da je šest konvoja UNHCR-a sa šest kamiona stiglo... da je
2 konvoj sa šest kamiona stigao u Potočare sa hranom i vodom.

3 O: Pa, to nije bio dio istrage. Ako je napisano šest, ja vjerujem tome
4 što je napisano, ali nemam nikakvu predstavu o tome da li su bila dva ili sedam.

5 P: To je ono za što se... sam ja zabrinut kada je riječ o Vašoj istrazi.
6 Prvo, Vi ste imali parametre koji su bili određeni za Vašu istragu, od 11. do
7 krajnjeg dana Vaše istrage i recimo da je riječ o 18., zadnji dan. Ovde je riječ
8 o 13. i da li je onda mudro za Vas kao istražitelja, koji želi da bude
9 objektivan i pošten. da vrši istragu a da ne provjeri da li je podijeljena
10 hrana, voda, da li su dobili medicinsku pomoć? Zar se ne biste složili sa mnom?

11 O: Ja se u suštini ne slažem s Vama kako Vi prezentirate situaciju. Jer
12 ovdje je riječ o jednom vrlo, vrlo malom aspektu u odnosu na sve događaje koji
13 se razvijali između 12. i 18., kako ste Vi postavili okvir. Ali ja se slažem s
14 Vama u činjenici da sve treba pažljivo detaljno razmotriti i zaboravio sam da
15 Vam kažem u svom prethodnom odgovoru da je... smo se mi pozabavili tim aspektom
16 i da smo također razgovarali, odnosno ja sam razgovarao i sa gradonačelnikom
17 Bratunca i mislim sa predsjednikom opštine. Obojica nisu imali ništa da kažu,
18 apsolutno ništa o bilo kakvom događaju, odnosno lošem događaju koji se mogao
19 desiti u tom gradu, ali su rekli da su otišli, barem jedan od njih, mislim
20 gradonačelnik je otišao u Potočare sa vodom i hljebom da ga podijeli na

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 25.000... da podijeli to na 25.000 izbjeglica. Ono malo hljeba koliko je imao.

2 P: Hvala Vam. Dozvolite da Vas pitam za liječ... liječničku pomoć koja
3 je pružena. Šta je Vaša istraga ustanovila u to vrijeme? Naravno, ono o čemu mi
4 raspravljamo nije period od 1992. do 1995., već samo taj period nakon pada
5 enklave.

6 O: Jedan aspekt je preciznije istražen, ali ja moram da priznam da je tu
7 bilo malo rezultata, koliko se ja sjećam, a to je sudbina onih koje smo mi
8 nazivali bolesni i ranjeni. Mislim da je bilo oko 30 ranjenika koji su
9 prebacivani između Bratunca i Kladnja, izgleda, i u jednom trenutku mi smo
10 htjeli da utvrdimo sudbinu tih ljudi. I moram da priznam da rezultat te istrage
11 unutar istrage nije donio nikakav zaključak, nismo se približili nikakvom
12 zaključku. Ne bih bio u mogućnosti da kažem da mi... mi nemamo saznanje i
13 sumnjamo da su ti ljudi još uvijek živi.

14 P: U redu. To je moja greška. Ja sam vjerojatno postavio loše pitanje.
15 Da li je pružena liječnička pomoć približno 13. jula 1995. godine u Potočarima?

16 O: Možemo da vidimo na filmu gospodina Petrovića da je bio jedan
17 liječnički šator u Potočarima i na licu mjesta da je nazvan "Plavom kućom",
18 dakle na mjestu pored "Plave kuće" i tu je očigledno bio sanitetski bataljon UN-
19 a.

20 P: Da li je Vaša istraga utvrdila da li je tu bio sanitetski konvoj
21 UNPROFOR-a koji se sastoji od pet do devet kamiona koji su pružali transport i
22 pomoć ranjenim, povrijeđenim ljudima?

23 O: Ne. To je... to nije nešto što se pojavilo u događajima koje smo mi
24 istraživali.

25 P: Ali bilo bi značajno, zar ne, da je 13. jula, dan kada je većina
26 ljudi otišla, uprkos tome što je voda i hrana dolazila, bilo bi značajno, zar

27

28

29

30

1 ne, da UNPROFOR pošalje pet do devet vozila da prebacuju i pružaju ljekarsku
2 pomoć povrijeđenim ljudima?

3 O: To je vrlo moguće, ali pošto UNPROFOR nije očekivao da će srpske
4 snage pripremiti veliki broj civilnih vozila da bi ubrzali proces deportacije.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojić, napraviti ćemo pauzu
6 za približno četiri minute.

7 GOSPODIN OSTOJIĆ: [simultani prevod] Mislim da mogu da završim do tada.
8 Dozvolite da pokušam.

9 P: Sljedeći dokazni predmet je 2D0001, a to je dokument od devet
10 stranica. Molim da vidimo prvu stranicu na ekranu u sistemu *e-courta* kako bismo
11 mogli da identifikujemo, a onda se tu možemo zaustaviti. Gospodine Ruez, budite
12 ljubazni pa mi recite kad dobijete tu prvu stranicu i onda ću ja nastaviti sa
13 svojim pitanjima.

14 Da li vidite u gornjem desnom uglu neku vrstu pečata? Je l' tako?

15 O: Da, to je dokument... dokument koji dolazi od UNHCR-a u Zvorničku
16 brigadu.

17 P: Ja ne znam da li on dolazi ili ide tamo, ali pročitajte pečat, a ja
18 ću Vam pročitati ono što piše. Recite mi ako griješim. Dakle, riječ je o
19 UNPROFOR komunikaciji, to je prekućano, zatim nešto je napisano rukom, bilo
20 potpis ili datum, a onda ispod toga je ponovo otkučano, "95 AUGUST-1 15:58". Da
21 li to vidite?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, vidim.

2 P: Šta piše na vrhu tog dokumenta?

3 O: Pa, to je dokument koji je poslan u UN kancelariju za civilna pitanja
4 u Tuzli i to je u stvari poslato asistentu za civilna pitanja.

5 P: Izvinjavam se što Vas prekidam, ali zar nije suprotno?

6 O: Da, izvinjavam se.

7 P: Dakle, to je poslato njemu od njegovog pomoćnika?

8 O: Da, definitivno.

9 P: A sada bih želio da Vas uputim na stranicu 5 ovog dokumenta. To je u
10 stvari stranica 7 od 9 stranica i podparagraf 4. Izvinjavam se, tačno iznad
11 gore, paragraf 23; da li to vidite?

12 O: Koji paragraf?

13 P: Paragraf 23.

14 O: Vidim ga, vidim ga.

15 P: Vidite. Četiri rečenice, prije pauze, ja ću Vam to pročitati da bih
16 bio siguran da govorimo o istome: "Sanitetski konvoj UNPROFOR-a, između pet i
17 devet vozila koji je prebacio 65 do 75 ranjenih i bolesnih ljudi, napustio je
18 Potočare u srijedu 13. jula 1995." Očigledno ima više, ali u svrhu onoga što

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mene interesuje ograničit ću se na ovu rečenicu. Da li to vidite?

2 O: Da, ali ja sad čitam cijeli paragraf.

3 P: Ja sam samo želio da budem siguran da gledamo istu stranicu?

4 O: Da.

5 P: Moje je pitanje za Vas je: gospodine, šta ste Vi uradili, ako ste
6 bilo šta uradili, da obavite dalju istragu u vezi sa bilo kojim od ovih
7 medicinskih ili sanitetskih konvoja UNPROFOR-a za prebacivanje ranjenih i
8 bolesnih ljudi?

9 O: Nije u pitanju nijedan od ovih konvoja, već taj konvoj. I tu nije
10 bilo tuce konvoja koji su se kretali po tom području, bio je samo jedan. I mi
11 smo zaista imali tu informaciju i mi smo kasnije obavili istragu u vezi s tim.
12 Jedan istražitelj iz mog tima, kao što sam rekao, je obavio tu istragu, ali nije
13 došao ni do kakvih rezultata i koliko mi znamo ti ljudi su još živi.

14 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Možda je sada dobar trenutak za pauzu. Ja
15 imam još par sat... još jedan sat, da još par pitanja... za još sat, ali mislim
16 da ste sada rekli da želite pauzu.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Napraviti ćemo pauzu od 25 minuta.
18 Hvala.

19 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

20 ... Početak pauze u 10.30h

21 ... Sjednica nastavljena u 10.59h

22 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

23 Izvolite sjesti.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Ostojić.

25 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala.

26 P: Gospodine Ruez, da nastavimo. Gledali smo onaj paragraf 23. Moje
27 pitanje je sljedeće: tokom temeljite istrage, da li znate da u ovom periodu o

28

29

30

1 kojem razgovaramo, a to je od 11. do 18. jula 1995., da li je došlo do još neke
2 sanitetske evakuacije ranjenih i nemoćnih ljudi iz Potočara?

3 O: Ne, koliko ja znam.

4 P: Vaša istraga, da li ste uopće raspitivali o tome? Da li ste pitali,
5 na primjer, UNPROFOR?

6 O: Imali smo navode iz izveštaja i sličnih dokumenata ovome koji ste nam
7 pokazali. Nije bilo dodatne istrage o tom pitanju, osim što se tiče ovog
8 događaja koje naveden u dokumentu koji gledamo.

9 P: Da vidim da li sam Vas razumio. Koliko Vi znate, tokom istrage niste
10 naišli na druge evakuacije ranjenih i nemoćnih; je li tako?

11 O: Tako je.

12 P: Pogledajmo stranicu prije i to paragraf 18 u ovom dokumentu. Da li
13 ste dobili?

14 U redu. Paragraf 18, pročitacu cijeli dokument... cijelu rečenicu. A
15 naravno možemo pročitati i cijeli dokument, ali zasada samo da Vas pitam ovo. U
16 trećem redu stoji: "Dok je ICRC..."; da li to vidite?

17 O: Da.

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Šta je to?

2 O: Međunarodni komitet Crvenog križa.

3 P: Dakle: "Iako je Međunarodnom komitetu Crvenog križa bilo dozvoljeno
4 da evakuira i 88 ranjenih i nemoćnih iz Bratunca i Potočara 17. i 18. jula", a
5 to je različito od onog datuma. Recite koji su bili datumi u onom drugom
6 paragrafu.

7 O: Ovdje je 17. i 18.

8 P: Dakle, u istom dokumentu, kažete da ste pogledali taj dokument i da
9 ste proveli temeljitu istragu, i dakle u jednom paragrafu se kaže da je bila
10 izvršena sanitetska evakuacija ljudi konvojem 13. jula i Vi ste rekli da to
11 niste istražili, a vidi se da su zapravo još neki ljudi bili evakuirani i to u
12 paragrafu 18. Zar se ne može reći da Vaša istraga nije zapravo bila temeljita i
13 potpuna?

14 O: Ne bih se složio. I ja mogu reći da sam sretan što tih 88 ljudi nije
15 završilo na stratištima o kojima smo govorili.

16 P: Oprostite što Vas... što prigovaram.

17 Mene ne zanima sada... Oprostite mi, bez obzira kakvo je emotivno stanje
18 Vaše bilo. Moje pitanje je bilo jednostavno. Imamo dokument, u istom dokumentu
19 se na dva mjesta u dva paragrafa se govori evakuaciji ranjenih i nemoćnih na dva
20 različita datuma; je li to tako?

21 O: Tako je.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Idemo dalje. Koje druge dokaze i istražne metode ste dalje koristili
2 da osim toga, povrh toga dakle, ispitajte da li je bilo još evakuacija ranjenika
3 iz Potočara u periodu o kojem sada govorimo?

4 O: Samo trenutak. Ne razumijem točno Vaše pitanje. U dokumentu stoji da
5 su ljudi evakuirani, to znači da nije bio počinjen zločin. Ja istražujem
6 zločine, ja ne istražujem evakuaciju ranjenih iz područja.

7 P: Dakle, Vi niste vodili istragu?

8 O: Što se ovog aspekta tiče, nisam. Sudbina ovih ljudi se može vidjeti
9 iz dokumenta.

10 P: Samo da vidim...

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Čekajte. Da prekinem.

12 Gospodine Ruez, Tužilaštvo Vam je dalo zadatak da izvršite istragu. Da
13 li je Vaš zadatak bio da istražite svaki navedeni zločin koji je bio počinjen u
14 i oko Srebrenice u relevantnom periodu ili ste imali neka ograničenja u odnosu
15 na to što ste trebali istraživati?

16 SVJEDOK: Ograničenja su bila rezultat samo ograničenih resursa u to
17 vrijeme. Da smo imali, kao što je maloprije u Belgiji bila situacija, da je 300
18 policajaca se bavilo slučajem silovanja djece, mi bismo svakako istražili svako
19 ubojstvo, zlostavljanje i tako dalje. Činjenica da smo tokom ove istrage smo se
20 morali fokusirati na najveća zločine i tokom glavnog ispitivanja sam baš zbog

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 toga i rekao da u periodu nekoliko godina se nismo, ako bismo vidjeli da je
2 negdje samo 30 ljudi ubijeno, da ni smo čak izlazili na teren da vidimo kakva je
3 situacija.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, možete nastaviti, gospodine
5 Ostojić.

6 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala, Časni Sude.

7 P: Hvala, gotov sam sa ovim dokumentom. Želio bih, gospodine, da sada
8 razgovaramo. Vi ste, naime, tokom glavnog ispitivanja spomenuli dva pristupa za
9 građane Srebrenice. Jedna grupa civila je otišla prema Potočarima; je li tako?

10 O: Tako je.

11 P: A druga grupa pojedinaca je u vojnoj koloni krenula kroz šumu, kao
12 što ste rekli, prema Tuzli; je li tako?

13 O: Tako je.

14 P: Da vidimo da li se i dalje dobro razumijemo. Civili u Potočarima, da
15 li znate koliko je njih bilo?

16 O: Brojka koja se obično javlja za Potočare je 25.000.

17 P: Tko se koristi tom brojkom? Kako ste došli, da li ste istraživali
18 koja je stvarna brojka?

19 O: Da. Ali vjerojatno Vam je jasno da su te brojke uvijek ne do kraja
20 određene. One dolaze iz različitih izvora, uglavnom izvora UN-a, izvora
21 Nizozemskog bataljona. Mislim da postoji i takva brojka u jednom izvještaju
22 bosanskih Srba, ali se ne sjećam toga točno.

23 P: Tokom istrage gospodine, da li ste pokušali utvrditi koliko je od tih
24 civila je bilo muškaraca... su bili muškarcu?

25

26

27

28

29

30

1 O: To bi bilo nešto što bi bilo dobro napraviti, ali je bilo jednostavno
2 fizički nemoguće.

3 P: Dakle, Vi to niste uradili? To je jedino što me zanima, jeste li ili
4 niste?

5 O: Mi smo to radili, ali osim onih lica koja se mogu vidjeti na filmu
6 Zorana Petrovića, nemoguće je zapravo prebrojati koliko je muškaraca bilo u
7 Potočarima.

8 P: Osim gledanja filma Zorana Petrovića, što ste Vi, kao glavni
9 istražitelj, napravili kako biste utvrdili kakav je bio sastav civilnog
10 stanovništva muškaraca, žena, djece?

11 O: Pa, to je uglavnom iz izvora UN-a i UNHCR-a koji su pružali pomoć u
12 tom području. Ja znam da je problem taj što postoji mogućnost da se ti brojevi
13 uvećavaju kako bi se pojačala humanitarna pomoć.

14 P: Nije li Vaša istraga zapravo potvrdila da je ta brojka od 25.000, uz
15 određenu mogućnost greške, da je to točna brojka?

16 O: Uspoređivanjem različitih izvora, mislim da je ta brojka otprilike
17 točna.

18 P: Koji su to izvori koje ste uspoređivali?

19 O: Kao što sam Vam rekao, izvori UN-a, dakle UNHCR i Nizozemski
20 bataljon. Možda bi mi tu Tužilaštvo moglo pomoći, ima jedan dokument bosanskih
21 Srba.

22 P: Uskoro ćemo se pozabaviti tim dokumentom. Sada bih... Sigurno znam da
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ste to vidjeli, ali pitat ću Vas čega se Vi sjećate ovako. Da li znamo da li je
2 neki broj od tih muškaraca završio u... negdje?

3 O: Pa, u Tuzli.

4 P: Da li ste procijenili koliko od tih 25.000 uspelo stići do Tuzla?

5 O: Ne. Ta brojka od 25.000 je brojka onih koji su bezbjedno stigli u
6 Tuzlu. Mi dobro znamo da su muškarci bili odvajani u Potočarima, da nisu došli
7 do Tuzle, kao da se to radilo i u Kladnju. To je isto mjesto gdje su stigli, a
8 da oni također nisu stigli do Tuzle. Ali da bismo znali koliko je ljudi bilo
9 uključeno u taj proces razdvajanja, to je nemoguće utvrditi.

10 P: Da Vas pitam sljedeće onda: da li znate da je u zrakoplovnoj bazi u
11 Tuzli 19. jula ili prije, 1995., došlo 6.600 civila iz Potočara?

12 O: Da, znam to. Ja sam bio u toj bazi. To je bilo prvo mjesto gdje su
13 odvedene izbjeglice.

14 P: Te izbjeglice, da li ste prebrojali koliko je tu muškaraca i žena u
15 toj grupi?

16 O: Pretpostavljam da je UNHCR prebrojao to.

17 P: Vi to niste uradili?

18 O: Ne, ne. Mi smo vidjeli... znali da se uglavnom radi o ženama i djeci.

19 P: Da li znate da je i u mjestu u Tuzli bilo 500 izbjeglica koji su se
20 probili iz Potočara?

21 O: Kada se govori samo o mjestu, da; bilo je u sportskom centru u Tuzli.

22 P: A u Banovićima koliko ih je bilo?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne znam.

2 P: 3.500, da li se sad sjećate?

3 O: Bilo je nekoliko centara za izbjeglice oko mjesta.

4 P: Koliko je u Gračanici bilo?

5 O: Vi mi recite.

6 P: 1.510. A u Srebreniku?

7 O: Vi ćete mi reći.

8 P: 3.227. U Lukavcu 3.617. Da li se sjećate tih brojki?

9 O: Ne precizno.

10 P: Da li ste odlazili u sva ova sela i mjesta da utvrdite koliko
11 muškaraca i žena izbjeglica, kako ste ih Vi nazvali, je otišlo iz Potočara i
12 došlo do Tuzle? Da li ste ih sve prebrojali?

13 O: Ne. Nisam imao mogućnosti da prebrojim izbjeglice.

14 P: To je bilo složeno pitanje od dva pitanja. Ja se izvinjavam. Da li
15 ste otišli u neko od tih mjesta da ispitajte nešto u vezi sa pojedincima?

16 O: Ne. Svjedoci s kojima smo razgovarali tokom ljeta 1995., s njima se
17 vodio razgovor u policijskoj stanici u Tuzli. Njih su policajci pokupili i
18 doveli do lokacije gdje se vodio razgovor. Mi nismo odlazili u logore
19 izbjeglica, za to nismo imali vremena.

20 P: Spomenut ću još nekoliko mjesta. Živinice 3.979; da li Vam je taj
21 broj poznat?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, čekam da mi kažete ukupni broj.

2 P: Kladanj 500, Dubrovac /?Dubovac/ 1.500; da li se sjećate tog broja?

3 O: Ne, ali slažem se.

4 P: Dakle, ja kad sam zbrojao ispada da je bilo 24.933 osobe koje je
5 Vlada BiH izbrojala da se nalazi na tih devet lokacija.

6 O: Pa, to onda nije daleko od procjene od 25.000.

7 P: Kada se govori o uveličavanju brojeva, zar nije točno da zapravo
8 govorite o uveličavanju brojeva za vojnu kolonu, a ne za civile?

9 O: Ne, ne. To nije točno. Ja sam govorio o dokumentu... Sad se jedva
10 sjećam. Uglavnom, tamo se spominjala mogućnost da se ti brojevi uveličavaju, ali
11 ovdje vidimo da ovdje bar nije bilo takve situacije uveličavanja.

12 P: Zamolit ću da se svjedoku...

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Isključili ste mikrofona.

14 P: Zamolit ću da se stavi na ekran i svjedoku da se pokaže 65ter broj
15 2D0003. Dok se to radi...

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Primijetio sam da je ustao gospodin
17 Lazarević. U čemu je problem?

18 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Kao prvo, časni Sude, nemamo *LiveNote*.
19 To sada nije bitno.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ma, to jeste problem.

2 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Međutim, ovdje na strani 35, red 4, moj
3 je kolega spomenuo broj 1.550, a ovdje je 15.500.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam na tome što ste primijetili.
5 Usput da kažem, niste Vi jedini koji imate problema sa ovim sistemom *e-court*. Mi
6 možemo samo pratiti *LiveNote* radi bilježenja, a vidim i sad se i to zaustavilo.
7 Dakle i mi imamo problema. Da li da nastavimo ili... Možemo samo pratiti ono što
8 se vidi u tom trenutku na ekranu, a ako imate dokumente onda stvarno nećemo moći
9 pratiti transkript.

10 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] To su isto iste brojke o kojima smo
11 upravo govorili u osnovi. Samo sam želio da to znate.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi ih moramo vidjeti. Optuženi bi to
13 morali moći vidjeti. Riječ je o dokumentu koji bismo mi voljeli nešto
14 zabilježiti uz njega. To nažalost danas ne možemo, u stvari možda kasnije iz
15 naših prostorija. Sada imamo tehničkih problema. Možemo, dakle, nastaviti samo
16 ako se svi slažu. Tužilaštvo?

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mi se slažemo.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li se neki od timova obrane zalaže
3 za to da se prekine sada? Ne. U redu, možemo nastaviti.

4 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Gospodine Ruez, pred Vama je 65ter broj
5 2D0003?

6 O: Da.

7 P: Opišite mi ukratko o čemu se radi.

8 O: To je jedan memorandum Ujedinjenih naroda i to zaštitnih snaga sa
9 bazom u Zagrebu, koji je upućen Kofi Annanu u New York.

10 P: Da Vas ne prekidam, tu imamo pečat gdje se vidi koji je datum i u
11 koje vrijeme?

12 O: Da, to je 19.07.1995.

13 P: A to je bilo u 2.17h popodne?

14 O: Da.

15 P: Tema je "Raspored prognanih lica iz Srebrenice"?

16 O: Tako je.

17 P: Da pogledamo na brzinu dokument. Paragraf broj 2 je onaj paragraf
18 gdje sam dobio one brojeve koje sam spomenuo. I tu kaže da je "Zajednički tim za
19 krize" naveo da je 6.600 ljudi bilo u zračnoj bazi u Tuzli. Zatim kaže da su
20 "lokalne vlasti BiH prijavile da je 18.333 prognane osobe, smješteno u sabirnim

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 centrima i to na sljedeći način" i onda je to navedeno kao što sam i ja. Da li
2 to vidite?

3 O: Da.

4 P: Da li je ova institucija...

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Gospodine Ostojiću, potužili su mi
6 se prevodioci da prebrzo čitate, a vjerojatno i ja prebrzo govorim. Molim Vas za
7 malo suradnje.

8 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Jedan od problema je... Naravno, ja sam
9 kriv, ali ne mogu pratiti stvari na ekranu, ne vidim, pa onda... Ja se
10 izvinjavam, ali ne znam šta se zbiva.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam.

12 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Nadam se da ste zapamtili i razumjeli
13 moje pitanje.

14 O: Ne, oprostite. Malo mi je... malo sam odlutao.

15 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Razumijem, čitali ste dokument. Nema
16 problema. Moje pitanje je bilo: gdje možemo pronaći informacije o sastavu ovog
17 stanovništva, ovih 24.933, kol'ko tu ima muškaraca, koliko žena i tako dalje? Vi
18 niste napravili istragu. To mi je jasno. Ko bi znao odgovor na to?

19 O: Pa, mislim bosanska vlada.

20 P: Kada ste od njih tražili tu informaciju?

21 O: To nismo konkretno tražili.

22 P: Dakle nikad?

23 O: Da, nikad.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: To je u redu. Zašto?

2 O: Pa, iz razloga da ono... Broj koji je bio bitan za ovu istragu je bio
3 broj ljudi koji su prvo bili u procesu zatočenja, znači više nije bilo bitno da
4 li su ti ljudi bili vojnici ili civili, i koji su kasnije pogubljeni. Da bismo
5 saznali taj broj, jedini validan proces je bio da se identifikuju lokacije
6 njihovog ukopa i da se obavi u cjelini, insistiram na toj riječi "u cjelini",
7 proces ekshumacije i prebroje leševi. To je bio podatak koji smo mi tražili. Mi
8 nismo konkretno tražili podatak o broju muškaraca koji su se provukli u gomili
9 izbjeglica i bezbjedno stigli u područje Tuzle.

10 P: Uz puno poštovanje, gospodine Ruez, Vi ne znate da li je sad jedan
11 civil muškarac se provukao u civilnom stanovništvu, Vi o tome samo nagađate. Vi
12 to ne znate, jer nikada niste obavili istragu da saznate da li je u tih 24.933
13 stanovnika bilo 10% ili 50% muškaraca; je li tako?

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine McCloskey?

16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo je složeno pitanje i postaje
17 argumentativno. Vrlo je teško odgovoriti na takvo složeno pitanje.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim Vas preformulišite svoje pitanje,
19 gospodine Ostojić, i podijelite ga u dijelove jedan za drugim.

20 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Uz puno poštovanje, gospodine Ruez, Vi
21 govorite o muškarcu koji se provukao. O tome nemate dokaze, zar ne? Vi to samo
22 nagađate?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja konkretno govorim o jednom svjedoku koji nije na spisku koji
2 imamo, jer od njega nije traženo da svjedoči na ovom suđenju, ali "provući se"
3 je izraz koji je on koristio. On je uspio da pređe u Kladanj zato što je
4 poznao jednog od vojnika na tom mjestu.

5 P: Da li ste Vi obavili istragu da saznate koliko je bilo ili koliko
6 procenata je bilo muškaraca u tih 24.933 stanovnika?

7 O: Ne.

8 P: Da li znate da li su lokalne vlasti Bosne i Hercegovine napravile
9 evidenciju i da li još uvijek održavaju evidenciju tih osoba koje su otišle i
10 koje su evakuisane iz Srebrenice, Potočara i otišle u Tuzlu? Da li znate da li
11 postoji ta evidencija još uvijek?

12 O: Ne znam.

13 P: Da li mislite da je relevantno da se zna kakav je bio sastav tog
14 stanovništva? Da li je to bitno za tužioca, za kojeg ste Vi radili 1996. godine,
15 koji je zagovarao stav da je došlo do odvajanja muškaraca od žena? Zar ne
16 mislite da bi to moglo biti relevantno?

17 O: Saznanje o procesu odvajanja je nešto što smo mi dobili od ljudi koji
18 su to preživjeli i takođe na osnovu priče manje-više svakoga ko je bio evakuisan
19 iz tog područja i ko je bio očevidac tog procesa razdvajanja, a to uključuje i
20 vojnike UN-a koji su bili prisutni u Potočarima. I to je nešto što mi znamo
21 zasigurno.

22 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Moraću da proučim taj odgovor, ali
23 vratićemo se na to.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, Vaše pitanje nije bilo jednako
25 jasno. Za trenutak sam pomislio da on ne odgovara na pitanje, a onda sam morao
26 da pokušam da se sjetim pitanja. I onda sam ponovo pogledao pitanje i vidio sam

27

28

29

30

1 da to nije normalni redoslijed u odnosu na prirodni redoslijed u odnosu na
2 prethodno pitanje.

3 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ja mogu da preformulišem pitanje, uz
4 dozvolu Vijeća.

5 P: Da li je to relevantno, gospodine Ruez? To je sve što mene
6 interesuje.

7 O: Ja sam voljan da dodam: 100% jeste, 100% sam iskren. Jeste,
8 relevantno je.

9 P: To cijenim. I relevantno je takođe što mi na Sudu želimo da dobijemo
10 cijelu fotografiju svega i istinitu fotografiju. Mi u krajnjoj liniji tragamo za
11 istinom o onome što se desilo i iz tog razloga je relevantno; je li tako?

12 O: Apsolutno se s tim slažem i ja sam među prvima koji očekuju još više
13 istine od ovog suđenja.

14 P: U redu. A sada da pogledamo tu vojnu kolonu koja je išla prema Tuzli;
15 u redu?

16 O: Da.

17 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] U redu. Ja... Sada mi nije potreban taj
18 dokazni predmet, zasada, ali možda ću se na njega vratiti kasnije.

19 Ko je dao procjenu koliko je bilo muškaraca u toj vojnoj koloni koja je
20 išla od Šušnjara za Tuzlu?

21 O: Opis situacije koji mi imamo je da to nije bilo vojni konvoj. To je
22 bila kolona ljudi koji su bježali iz tog područja, bili su izmiješani sa
23 naoružanim vojnicima. Procjena je na isti način došla iz različitih izvora,
24 uključujući i svjedoke. I mislim da je u ovom slučaju, ne u prethodnom, smo

25

26

27

28

29

30

1 imali procjenu obavještajne službe Drinskog korpusa i mislim da su i oni dali tu
2 procjenu od 15.000 koji su bili negdje u šumi. Dakle, to je na izvjestan način
3 ista situacija kao i prethodna. To je približni podatak, dobijen iz različitih
4 izvora, ali to nije bio nikakav podatak koji bi imao... koji bi bio naučno
5 utemeljen.

6 P: Hvala. Izvinjavam se što sam rekao konvoj. Mislio sam kolona i mislim
7 da shvatate da sam htio da kažem kolona. Kolika je mogućnost greške u toj
8 procjeni; da li to znate?

9 O: Ne bih se usudio nagađati.

10 P: Zašto?

11 O: Zato što bi to bilo nagađanje.

12 P: Da li ste onda otišli i pokušali da utvrdite, da potvrdite sa drugim
13 izvorima, pored Drinskog korpusa, da biste utvrdili koji je bio broj ljudi u toj
14 vojnoj koloni?

15 O: Da, zasigurno. Ponovo, kao što sam već rekao, svi svjedoci koji su
16 bili dio te kolone su dali procjenu koliko je velika bila ta kolona, po njihovom
17 uvjerenju. Takođe, Armija Bosne i Hercegovine je dala svoju procjenu.
18 Predstavnici stanovništva su imali... stanovnika su imali svoju procjenu. I svi
19 podaci koje smo dobijali su se približno završavali na 15.000 i zato je to broj
20 koji mi koristimo kada govorimo o toj koloni.

21 P: Tokom Vaše istrage, da li ste naišli na bilo kakav dokument koji bi
22 rekao slično... rekao sljedeće: "Zbog neprecizne prirode ovih podataka, mi
23 preporučujemo da se bilo koja javna izjava ograničava na pominjanje nekoliko
24 hiljada nestalih ljudi "? Da li ste ikada... da li ste ikad naišli na to?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne.

2 P: Ali bilo bi mudro da istražitelj pogleda taj dokument, ako on
3 postoji?

4 O: Pa, svakako ne, jer ja ne znam ni za kakav dokument koji govori o
5 tome.

6 P: U redu. Da prvo pogledamo ovu vojnu kolonu o kojoj govorimo. Vi ste
7 svjedočili u jednom drugom predmetu, u predmetu *Blagojević*, stranica 376, red 2
8 i *Blagojević*, stranica 393, redovi 24 do 27. To je činjenica, na osnovu Vaše
9 istrage, da je bilo 5.000 naoružanih muškaraca u toj vojnoj koloni; je li tako?

10 O: To je takođe podatak, osnovni podatak koji smo dobili iz tih
11 različitih izvora. Sada bih to promijenio, pošto se ne sjećam kad tačno, ali
12 podatak koji je dobijen od 2. korpusa je da je 6.000 muškaraca iz 28. divizije
13 stiglo u područje Tuzle. A pošto su oni bili vojnici, mislim da taj podatak od
14 5.000 treba povećati.

15 P: Da li ste Vi obavili razgovore ili da li ste saznali kakav je bio
16 sastav te vojne kolone? Da li... Od koji se divizija brigade ili bataljona
17 sastojala?

18 O: To su svi bili pripadnici 28. divizije i, koliko je nama poznato,
19 najveći dio snaga je bio na čelu kolone i onda su bili raspršeni u koloni, vrlo
20 mali broj snaga je bio pri kraju kolone.

21 P: Ko je bio komandant 28. divizije?

22 O: Kao što znate, to nije bio dio istrage, ali svi znaju da je komandant
23 bio Naser Orić.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Želim da znam, a možda je to moja greška, Vaša istraga nije bila
2 ograničena na vremenski period, bila je ograničena na zločine koje je navodno
3 počinila konkretna grupa u to vrijeme; je li tako?

4 O: Ja sam to već rekao nekoliko puta. Istraga se odnosila na zločine
5 koje su... koja je počinila vojska bosanskih Srba ili drugih nakon pada
6 srebreničke enklave.

7 P: Hvala Vam što ste to pojasnili. Tokom maršrute vojne kolone, da li
8 biste nam mogli da pokažete kojim putem je išla ta vojna kolona da bi stigla do
9 Kozluka? Mislim da je to stranica 1 na dokaznom predmetu P02103, možemo ga
10 staviti na grafoskop. Gospodine Ruez, ako mislite da postoji neka bolja karta,
11 možemo je koristiti?

12 O: Karta koju treba koristiti je karta koja je korištena prilikom
13 *debriefinga*, operacije *debriefinga*. Nju su koristili oficiri Drinskog korpusa i u
14 Zvorničkoj brigadi i tokom pretresa Zvorničke brigade zaplijenjena je velika
15 vojna karta u kojoj se nalaze svi elementi koji se odnosi na zauzimanje enklave
16 i borbu sa... u odnosu na borbu, napad na kolonu i to se sve vidi na karti. I to
17 bi bio najtačniji proizvod koji bi... u vezi sa ovim egzodusom iz enklave i mi
18 smo imali privilegiju da vrlo detaljno razmotrimo situaciju sa majorom
19 Obrenovićem tokom njegovog intervjua u Banja Luci.

20 P: Hvala Vam. Preći ćemo na to, ali da prvo pogledamo ovaj prvi dokazni
21 predmet. Pokažite nam na ovoj prvoj karti, možda možete da nam označite olovkom

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 na ovoj plastičnoj foliji koja je nad dokumentu i onda to možda možemo da
2 stavimo i u *e-court* sistem.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, to se ne može raditi u *e-court*u,
4 jer još nemamo to u *e-court* sistemu. Tako mi je rečeno. Najbolji način da to
5 uradimo je... Da li postoji kopija na papiru koju možemo da stavimo na grafoskop
6 i onda on može da unese oznake? Ako imamo jednu ekstra kopiju da damo svjedoku,
7 ali morat ćemo poslije da je uzmemo. Ako postoji neka druga koja nije
8 obilježena...

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pa, ona koju ima gospodin Ruez je
10 vjerovatno je podjednako dobra da se koristi.

11 SVJEDOK: Ne, ne, ne. Ja želim da sačuvam svoju knjigu dokaza u cjelini.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Ruez. Gospođo
13 poslužiteljice, molim Vas pomozite gospodinu Ruezu i stavite to na grafoskop, a
14 mi možemo onda to da slijedimo. Gospodine Ostojiću, Vaš mikrofonski je isključen.
15 Morate ga uključiti, a onda možete nastaviti.

16 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Pa, pitanje je već postavljeno, ali ja ću
17 ga ponoviti. Možete li na prvoj stranici ovog dokaza iscrtati maršrutu kojom je
18 išla vojna kolona od Šušnjara prema Tuzli?

19 O: Da, ja to mogu uraditi.

20 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Molim Vas učinite to.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li možemo ovo malo izoštriti?

2 SVJEDOK: Moramo početi od juga enklave.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Moramo pomjeriti.

4 SVJEDOK: Ja ću to učiniti. Prije što nego to učinimo, želio bi da
5 insistiram na nečemu. Ja ću to uraditi na osnovu saznanja koja sam dobio od
6 majora Obrenovića tokom njegovog intervjua, premda njegov intervju se nije bavio
7 vojnom operacijom. Mi nismo bili fokusirani u našoj istrazi na tu vojnu
8 operaciju. Sudbina kolone je, s obzirom na druge stvari kojima smo se bavili,
9 bila potpuna van raspona naše istrage, tako da se nikada nismo bavili detaljima
10 onoga što se dešavalo tokom tih šest dana tokom kojih je kolona izlazila iz tog
11 područja. Da li još uvijek želite da unesem oznake na kartu, ovu kartu iz
12 Zvorničke brigade, iz komande Zvorničke brigade?

13 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

14 P: Da, molim.

15 O: Ovo su Šušnjari. Kolona je izišla kroz minsko polje koje je bilo u
16 enklavi, išli su na sjever prema području Kravice, zatim su ovdje skrenuli...
17 išli su, ovdje su bile bandere, išli su... koje su duž puta, i kolona je išla
18 iza brda. Oni su naišli na nekoliko zasjeda na mjestu koje se zove Kamenice. U
19 12.00 sati noću, čelo kolone je doseglo raskrsnicu Konjević Polju. To područje

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nisu bili zatvorile snage bosanskih Srba. Oni su prošli. Zatim su išli duž
2 doline Cerske, skrenuli su prema planini, u jednom trenutku su skrenuli s puta
3 da bi napravili lažni prodor prema Zvorniku. U međuvremenu, jedna veća grupa je
4 produžila na sjever kako bi stigla do linija na nivou Nezuka.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako mogu da Vas zamolim da uradite
6 dvije, odnosno tri stvari. Prvo, ako biste mogli tamo gdje ste krugom označili
7 Kamenicu, napisati to i pored toga upišite svoje inicijale, molim Vas. U redu. A
8 tamo gdje ste napisali strelicu u pravcu Zvornika, da li biste mogli da napišete
9 "odstupanje" ili "diverzija"? Nisam vidio Vaše inicijale ili Vaš potpis. Vi ste
10 onda dodali još jednu strelicu.

11 SVJEDOK: Da pokažem područje Nezuka?

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Da li ste potpisali kartu?

13 SVJEDOK: Jesam, ali nisam upisao datum. Koji je datum danas?

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Danas je petnaesti. U redu. Gospodine
15 Ostojić?

16 G. OSTOJIC: [simultani prevod]

17 P: Gospodine, na ovoj karti o kojoj smo razgovarali, Vi ste spomenuli
18 Kamenicu i rekli da je došlo da zasjede. Tamo se vodila borba između te vojne
19 kolone i srpskih snaga u Kamenici; je li tako?

20 O: Izvještaj koji sam ja čuo o tom događaju, ja to ne bih nazvao bitkom.
21 Radilo se mjestu gdje su oni bili dočekani u zasjedu i upravo zbog posljedica
22 smo mi istraživali ovu situaciju. Naime, to je prouzročilo da je sljedećeg
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jutra, to je bio jedan od razloga, da je došlo do masovne predaje u tom
2 području.

3 P: Vi ste spomenuli razgovor sa gospodinom Obrenovićem. Da li se sjećate
4 o kojem je razgovoru riječ?

5 O: Da. Ne sjećam se točno datuma. Mislim da je to bio njegov drugi
6 razgovor.

7 P: Da li je to bilo prije ili nakon njegovog potvrdnog izjašnjavaanja i
8 sporazuma o tome?

9 O: To je bilo 2000. godine.

10 P: Da li znate je li bilo prije ili poslije...

11 O: Na kakav sporazum mislite? Sa gospodinom Obrenovićem? On je napravio
12 sporazum 2003.

13 P: Dakle, to je bilo ranije?

14 O: Da, mnogo ranije.

15 P: Vi niste vojni vještak, zar ne?

16 O: Nisam.

17 P: Spomenuli ste Richarda Butlera koji to... radi to u Tužilaštvu.

18 O: Tako je.

19 P: Sada Vas ova pitanja pitam ne kao naravno vještaka za vojna pitanja,
20 nego kao istražitelja, tako da znate da je to. Dakle, molim Vas, spomenite mi
21 tokom te putanje da li je još bilo nekih zasjednih mjesta ili borbi kao...

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Sa obzirom da nas je zanimala samo sudbina onih koji su bili
2 zarobljeni u tom području i koji su se onda predali srpskim snagama, situacija
3 je ovakva: nakon što je 28. divizija to jest njeno čelo uspjelo se probiti na
4 razini... u ravnini Konjević Polja, cijela je ta lokacija bila zatvorena od
5 strane vojnih snaga. Ljudi koji su gledali na asfaltnu cestu su to primijetili i
6 svi su bili zarobljeni u tom području između Konjević Polja i Kamenice.

7 P: Dozvolite da ponovim pitanje, jer nisam imao uključen mikrofon.
8 Dakle, možete li nam reći kog dana je došlo do tog čarkanja, borbe, zasjede,
9 kako hoćete?

10 O: Zasjeda je... se dogodila kasnije posle podne 12. jula. Uvečer 12.
11 jula je prethodnica kolone prošla kroz Konjević Polje. Sljedećeg jutra je to
12 područje bilo opkoljeno i onda je krenuo proces predaje i to 13. ujutro.

13 P: A gdje, osim u Kamenice, imate informacije da su se dogodile zasjede
14 ili bitke na ovoj ruti vojne kolone koja krenula iz Potočara?

15 O: Ako govorimo o sukobima te kolone u području između Konjević Polja i
16 Nezuka, tu Vam ne mogu dati detalje. Čuli smo o tome od gospodina Obrenovića,
17 ali ja se ne sjećam točno. Bilo je više situacija kada su oni bili u sukobima
18 tokom bježanja, posebno ovaj naoružani dio kolone.

19 P: Tokom suđenju u predmetu *Krstić*, na stranica 494 i 495, prije
20 nekoliko godina, ste se sjetili da je bilo na Udrču također nekih zasjeda?

21 O: Tako je. Sad se sjećam i izjava onih koji su bili tamo, koji su rekli
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da su brzo pobjegli jer su se našli pod napadom srpskih snaga tamo.

2 P: Da se vratimo na Kamenicu. Da li ste izvršili istragu da vidite
3 koliko je ljudi poginulo u toj bici ili zasjedi?

4 O: Da.

5 P: Koliko?

6 O: Sad se ne mogu sjetiti točne brojke. Najbolju istragu u tom području
7 su izvršili norveški vještaci, forenzičari, jedan tim koji su tokom 1996. godine
8 vršili proces prikupljanja tijela i to u području gdje je došlo do te zasjede.
9 Mi smo zatražili izvještaj o njihovim nalazima i to sigurno imam negdje u
10 dokaznom materijalu i tamo je naveden broj leševa koji su bili prikupljeni. To
11 za... to je bio finski tim.

12 P: Da li znate da je došlo do četiri bitke tokom kretanja te kolone iz
13 Potočara za Nezuk?

14 O: Vi kažete četiri. Ne znam koji su Vaši izvori, ali prihvatit ću ih.

15 P: Bavit ćemo se time sa gospodinom Butlerom.

16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da bismo trebali razjasniti da
17 li su bili Finci ili Norvežani.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, mislim da se svjedok ispravio, da
19 je rekao da su bili Finci.

20 SVJEDOK: Tako je.

21 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

22 P: Tokom tih zasjeda, recite da li je zapravo kolona uspjela probiti
23 položaje koje su držale srpske snage.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, nisu se morali truditi to da rade. 12. uvečer bilo je jako malo
2 srpskih snaga u području Konjević Polja, bar koliko mi znamo, i glavni sukobi
3 koje su imali je bilo kasnije, bar koliko se ja sjećam. P: A jugozapadno od
4 Zvornika? Da li se tamo probila kolona kroz srpske položaje?

5 O: Mislim da ne. Ali da ponovim, to nije bilo nešto što smo mi
6 istraživali. Ipak, naravno, neke smo stvari saznali. Linije su tamo bile
7 otvorene zbog srpskog zatvorenika, to jest zarobljenika kojeg je zarobila 28.
8 divizija, pa su imali pristup njegovoj Motoroli. Mogli su prisluškiivati radio-
9 kanale i mislim da su pregovarali sa, čini mi se, pukovnikom Pandurevićem o
10 mogućnost da prođu kroz te linije. Ne mogu se sjetiti datuma, ali mislim da je
11 bilo 16. jula.

12 P: Da li je ta vojna kolona uspjela možda zarobiti i neke protivavionske
13 topove?

14 O: Znam da su uspjeli zarobiti neku opremu usput.

15 P: Ali ne znate za protivavionske topove, zar ne?

16 O: Znam da su na fiksnim položajima bili protivavionski topovi iz kojih
17 se pucalo na ljude. Moguće je da su došli do toga.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako neko bježi, zašto bi sa sobom nosio
19 protivavionski top, gospodine Ostojiću?

20 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Ja to mogu objasniti, ali mislim da je
21 bolje da završim sa ovom linijom ispitivanja.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da je to upravo što sam Vam htio
23 i reći.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Vidjet ćete uskoro čime sam se bavio.

2 P: Gospodine da li su... ta vojna kolona, da li je od Srba zarobila neke
3 minobacače?

4 O: Ja mislim da ih nisu nosili sa sobom prolazeći kroz tih 70 kilometara
5 po planinskim stazama, ali da, ja sam čuo za činjenicu da je u području Nezuka
6 kolona zarobila neku srpsku opremu i da ju je pronijela kroz linije.

7 P: Hvala. Recite kako je vojna kolona uspjela da dođe do srpskih
8 zarobljenika.

9 O: Mislim da se to dogodilo u okolnostima kada su pozvane policijske
10 snage da dođu kao pojačanje. Ti su ljudi bili u rovovima u blizini Zvornika i
11 jedna grupa njih bila je zarobljena tokom tog procesa.

12 P: U kojoj mjeri ste to istraživali?

13 O: To nije bio dio istrage.

14 P: Dozvolite da pročitam nešto iz iskaza u predmetu *Krstić*. Ma, to je
15 malo teže, jer ste na jedno pitanje dali prilično dugačak odgovor. Zapravo nije
16 bilo pitanje, Vi ste jednostavno govorili, a onda Vas je sudija Rodrigues
17 zamolio da usporite i rekao: "Završite sa ovim Vašim komentarom."

18 Želio bih skrenuti /?pažnju/, dakle, na sljedeći tekst na stranici 494,
19 red 15, do strane 495, red 2. Pročitat ću to: "Ja sam govorio da karta ovdje

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nije bila veoma precizna, jer strelica ide ravno gore od Udrča planine...
2 planine Udrč. Jer to nije realistično, jer je to prilično visoka planina, jako
3 težak teren u stvarnoj situaciji na terenu. Kretanje je bilo manje precizno. Oni
4 su išli lijevo-desno. Kada su došli ovdje u ovo područje jugozapadno od
5 Zvornika, postavljene su... naišli su na postavljene zasjede koje su trebale
6 zaustaviti njihovo kretanje, ali te zasjeda nisu imale uspjeh. Zapravo se kolona
7 probila kroz te srpske položaja, uspjela zarobiti neku opremu, protivavionske
8 topove, minobacače, čak i neke srpske zarobljenike".

9 Da li se sjećate da ste rekli to u svom iskazu u predmetu *Krstić*?

10 O: Da, mislim da ni danas ništa drugo nisam rekao, osim što sam se 2000.
11 malo bolje sjećao nego sada, 2006.

12 P: Kako to da je bolje pamćenje kad ste bliže događajima?

13 O: Tu nema neslaganja. Kad sam rekao "probiti se kroz linije", Vi ste
14 pitali u području Konjević Polja, a ovdje sad govorimo o području Nezuka.
15 Otvaranje linija je trajalo samo nekoliko sati, ako se ja ne varam.

16 P: Ne želim da sporimo sada o tome. Znam da smo razgovarali o Konjević
17 Polju i probijanju, a onda smo konkretno prešli na jugozapadno od Zvornika.
18 Pogledat ćemo u zapisniku. Ta borba koju ste tu opisivali, po Vaše mišljenju, to
19 su bile "teške borbe". Citirao sam.

20 O: Težina borbi je nešto relativno.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Točno. I dakle, moje pitanje je: što ste Vi mislili kad ste rekli
2 teške borbe, žestoke borbe?

3 O: Kao primjer, znamo da je tokom te operacije Zvornička brigada u
4 jednom sukobom imala više poginulih i ranjenih nego tokom, ja mislim, cijelog
5 rata. Ali za to bi nam trebale brojke i ja želim inzistirati na činjenici da je
6 glavna brojka koja se ticala ove istrage bilo kol'ko je ljudi bili zatočeno i to
7 je broj koji nećemo znati dok se ne završi potpuna ekshumacija. Dakle, taj broj
8 će se moći oduzeti od ukupnog broja onih koji su nestali i onda ćemo dobiti onaj
9 broj onih koji Vi tražite, onih koji su poginuli u borbi.

10 P: Da li znate koliko je poginulo u borbi oko Udrča?

11 O: Nemoguće je procijeniti.

12 P: Prije nekoliko godina mislim da ste procijenili u predmetu *Krstić*, na
13 strani 595. Mislili ste da je oko 600. Da li se sjećate toga?

14 O: Ne sjećam se.

15 P: Pa, to je na strani 595, redovi 8 do 17.

16 O: Oprostite, gdje konkretno?

17 P: Pa, ovom o čemu smo govorili, borbi na Udrču?

18 O: Ne. Mislim da se tu ne radi o broju ljudi u Kamenici koje je pronašao
19 finski tim. Samo da provjerim.

20 P: To je meni bilo malo nejasno. Hvala što ste mi skrenuli pažnju. Nismo
21 uspjeli razjasniti.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: 600 u Kamenici, to mi je previše. Ne sjećam se baš toliko. Ne mogu
2 reći da je bilo tamo, ali znam da je bila brojka od 600 negdje, samo se sad ne
3 mogu sjetiti u kojem kontekstu.

4 P: Ja se izvinjavam...

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne, ovo ne možemo ostaviti ovako
6 nejasno kao što je sada ostalo. Ako Vi imate taj dio iskaza u predmetu Krstić, a
7 ako to nije na raspolaganju u elektronskom sistemu, onda to pročitajte, pa da
8 damo svjedoku bolju mogućnost da shvati što je to što Vi tvrdite i šta očekujete
9 od njega da kaže. Vi govorite o gubicima na jednoj strani, a on o gubicima na
10 drugoj strani.

11 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Nisam siguran, časni Sude.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zato je bolje da provjerimo, da
13 razjasnimo. Želi da se to razjasni.

14 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Čuli ste predsjedavajućeg suca, dajte da
15 to razjasnimo. Koliko se Vi sjećate na temelju istrage bile su dve zasjede,
16 dvije borbe sa vojnom kolonom; je li tako?

17 O: Ne. Ja govorim o toj zasjedi kod Kamenice, jer je to područje koje
18 nas je zanimalo, gdje su se ljudi predavali, gdje su ljudi bili zarobljavani.
19 Šta se događalo između Konjević Polja i Nezuka, tu Vam ne bih mogao reći koliko
20 je zasjeda ili bitki bilo u tom segmentu, jer to nije bio konkretno dio naše
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 istrage. Ali mi znamo da je bilo nekih žestokih borbi tokom njihovog probijanja.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, gospodine Ostojić,
3 izgleda da ste izbjegli ono što sam ja htio da Vi uradite.

4 Ovdje na stranici 54, red 7., kada on odgovara na Vaše pitanje. Vi ste
5 pitali ovako: "To je tačno i zato je moje sljedeće pitanje: što Vi
6 podrazumijevate pod teške ili žestoke?" Svjedok odgovara: "Na primjer, mi znamo
7 da tokom ove operacije da je Zvornička brigada u jednom navratu imala više
8 žrtava nego više-manje tokom cijelog ostatka rata." Vaše sljedeće pitanje: "Da
9 li znate koliko je poginulo u toj akciji u borbi u blizini ili na Udrču?"
10 Svjedok kaže: "Nemoguće je to procijeniti." Vi se pozivate na *Krstića* i kažete:
11 "595, 600." I zato bih želio da pročitate što je navedeno u predmetu *Krstić*.

12 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Na strani 595, počevši od reda 8, a
13 odgovor je bio bitno duži. Ne želim da se misli da samo čitam neke dijelove.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nadam se da se slažete da je Zvornička
15 brigada srpska brigada, jer to nije postala muslimanska Zvornička brigada.

16 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Proći ćemo kroz to. Prvo ću učiniti ovo
17 što je Vijeće naložilo.

18 P: Strana 8, to jest red 8, strana 595: "Ovo područje je obradio 1996.
19 tim vještaka iz Finske, koji su 1996. radili u tom području. Oni su bili

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nepovezani sa našim aktivnostima, prikupljali su površinske ostatke. Treba znati
2 da je tamo prikupljeno 600 tijela i to su tijela žrtava poginulih u borbi u
3 zasjedama, u granatiranju i možda u drugim okolnostima, koje je nemoguće
4 razjasniti da li se radilo o borbenim ili drugačijim situacijama".

5 O: Dakle, situacija je jednostavna. Ja tu nisam govorio o općoj brojci,
6 kao što Vi pokušavate reći, koji se ticao cijelu tu borbu. Ja sam konkretno
7 govorio o zasjedi u Kamenici, a ta brojka od 600 ljudi je brojka onih tijela
8 koja su prikupljena i koju smo dobili iz izvještaja koju su sastavili finški
9 vještaci. Dakle, u zasjedi kod Kamenice, a ja sam Vam objasnio zašto je nas to
10 zanimalo, da je tu bilo najmanje 600 žrtava. To je činjenica osnovna.

11 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ja ću nastaviti čitati. Došlo je prvo do
12 razmjene stavova između sudije Rodriguesa i gospodina Harmona iz Tužilaštva.
13 Pustena je jedna videosnimka, a zatim na stranici 597, mislim u prvom redom,
14 kažete: "Na ovoj lokaciji, procjena žrtava koje smo dobili od svjedoka puno
15 /?je/ veća od broja prikupljenih tijela. Brojevi koji su... o kojima se govori o
16 tom području je 1.500 do 2.000 žrtava, međutim postoji prirodno uveličavanje
17 takvih brojeva u ovakvim okolnostima."

18 O: Da, to je potpuno točno.

19 P: A to uveličavanje se odnosi na ovih 600 tijela, zar ne?

20 O: Svjedoci koji su proživjeli tu zasjedu, koju su trčali i preskakali

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mrtva tijela, su svoju procjenu iznosili u redu veličine od 1.000 do 1.500
2 žrtava u tom području. Ali kao što sam tom prilikom tokom tog iskaza rekao,
3 prirodni instinkti u takvim situacijama su da se brojevi uvećavaju i zbog toga
4 jedini pouzdan izvor vezan za ovaj događaj je brojka koju smo dobili od finskog
5 tima koji je prikupljao površinske ostatke.

6 P: A u Udrču? Koliko je poginulo s bilo koje strane, ako znate? I onda
7 nam recite koliko.

8 O: Ja nikada neću to moći da odvojim. Područje između Cerske i Nezuka je
9 svakako područje koje puno ostataka, površinskih ostataka i dan-danas. Koliko mi
10 je poznato, niko ne traži tijela u tom području. Takođe znam za površinske
11 ostatke u području Potočara. Još uvijek su to područja unutar enklave, tako da u
12 stvari je nepoznat broj leševa u tom području.

13 P: A da li Vam je poznat izraz "restauracija terena"?

14 O: Da.

15 P: Šta je to?

16 O: To je riječ koju ja ne bi mogao da kažem na srpsko-hrvatskom, ali to
17 znači čišćenje terena i ukopavanje mrtvih.

18 P: Ko je ukopavao mrtve prilikom te asanacije?

19 PREVODITELJICA: Prevodilac pretpostavlja da je advokat odbrane mislio na
20 tu riječ.

21 O: Vojska.

22 P: Da li su oni sahranjivali svoje vlastite mrtve ili su sahranjivali
23 borce, poginule borce?

24 O: Oni su ukapali sve koji su poginuli tokom bitke iz sanitarnih
25 razloga.

26 P: A kada su ih ukapali, da li su to radili u grobnice ili u
27 pojedinačnim grobove?

28 O: Obično su to radili buldožerima u teren.

29

30

1 P: Izvinjavam se.

2 O: Obično su ih buldožerima ukopavali u grobnice.

3 P: Sada bih želio da promijenim temu i da pređemo na jednu drugu temu.

4 Raspravljat ćemo o ličnim dokumentima, o ispravama, vojnim dozvolama i drugim
5 ličnim stvarima za koje je rečeno da ih je kolona ostavila. I Vi ste na ukazali
6 na jednu cipelu u blizini Nezuka; je li tako?

7 O: Da.

8 P: Da li je tačno da se na srpskom jeziku govori o "ličnim kartama"? Vi
9 to znate; je li tako?

10 O: Da, lične karte.

11 P: Lične karte. Vi ne govorite srpski ili govorite B/C/S? Izvinite.

12 O: Osim "dobro dan", ne mogu mnogo da kažem.

13 P: Kada je riječ o ličnim kartama, da li je tačno da je Vaša istraga,
14 ili barem Vi, kao vođa istražnog tima, ste zaključili...

15 Dozvolite da ponovo počnem pitanje.

16 Hvala.

17 Kada je riječ ovim ličnim kartama, da li je tačno da Vi i Vaš istražni
18 tim i Vi na čelu te istrage ste zaključili: "Većina vojnika su odbacivali bilo
19 kakve elemente koji bi mogli da ih identifikuju kao borce." Je li to tačno?

20 O: Tačno je.

21 P: Od koga ste saznali tu informaciju?

22 O: Ista situacija kao i u mnogim slučajevima. Mi smo raspravljali o tome

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i to je opšti zaključak do kojeg smo došli na osnovu intervjua sa ljudima koji
2 su prošli kroz sve to.

3 P: Dakle, može se reći da su ti vojnici, odnosno ta vojna kolona, bili u
4 situaciji da im nije bila oteta lična dokumentacija, već su oni bili ti koji su
5 odbacili svoje dokumente da ih ne bi identifikovali; je li to tačno?

6 O: To je potpuno tačno. I zbog toga smo koristili samo podatke koji se
7 odnose na ljude koji su prošle kroz proces zatočenja, tako da nismo pravili
8 nikakvu razliku između vojnih lica i civila.

9 P: Hvala. Sada bi želio da se osvrnemo na jednu drugu temu, pokušavam da
10 to završim što mogu brže, a to je Naser Orić. Spomenuli ste da je bio komandant
11 28. divizije; je li je tako?

12 O: Tako je.

13 P: Kada ste s njim obavili razgovor?

14 O: Nisam nikada s njim obavio razgovor.

15 P: Da li ste se sreli s njim?

16 O: Jesam, sreo sam se s njim.

17 P: Da li ste se s njim sreli u ličnom ili profesionalnom svojstvu, kao
18 istražitelj Tužilaštva Međunarodnog suda?

19 O: To je bilo u profesionalnom svojstvu kao istražitelj Tužilaštva
20 Međunarodnog suda.

21 P: A kada ste se s njim sreli?

22 O: Nemam sada na umu precizan datum. Koliko se ja sjećam to je bilo
23 1999.

24 P: U decembru možda?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne sjećam se.

2 P: Dakle, negdje 1999?

3 O: Da, kraj 1999., rekao bih.

4 P: Na osnovu rutine ili procesa koji ste nam opisali, da li ste vodili
5 bilješke na tom sastanku sa gospodinom Orićem?

6 O: Da, vodio sam zabilješke.

7 P: Da li ste od toga ikada napravili izjavu gospodina Orića koju bi on
8 potpisao?

9 O: Ne, to nije bio razgovor da bi se od njega dobila izjava, već da bi
10 se dobile informacije. I mislim da jedina... jedini zapisnik o tome je
11 memorandum u kom se rezimiraju sve te prikupljene informacije.

12 P: A gdje je sad taj memorandum?

13 O: U internom materijalu koji imamo u arhivi, pretpostavljam.

14 P: I ja pretpostavljam. Da li ste ikada s njim raspravljali o tome kako
15 je ta vojna kolona, s obzirom na maršrutu kojom su išli, broj ljudi koji su
16 imali, količinu oružja koju su imali sa sobom i broj ljudi koji su poginuli kao
17 rezultat borbi tokom te maršrute, kako su oni završili?

18 O: Ne.

19 P: A zašto ne?

20 O: Pa, zato što istraga nije bila o toj temi. Razlog zašto sam ja želio da
21 imam sastanak s njim je bio da raspravljamo o drugim stvarima, a ne ovim događajima.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A koja druga pitanja mogu biti, osim same istrage kojom ste Vi
2 bavili, za predmetni period, period koji Vam se činio relevantnim od 12. jula do
3 18. jula 1995.?

4 O: Nisam imao na umu... U stvari, bile su tri stvari koje sam želio s
5 njim da razmotrim. Prvo je bilo ubistvo čovjeka po imenu Zikić i do njega je
6 došlo 1992. godine i htio sam da neke stvari s njim pojasnim. Druga stvar je
7 bila u vezi sa mogućnošću identifikacije osobe koja je bila u Potočarima tih
8 dana i želio sam da provjerim. A treće teme se zaista, iskreno govoreći, ne mogu
9 sjetiti u ovom trenutku.

10 P: Ali zašto ga niste pitali o stvarima o kojima smo sada ovdje
11 raspravljali, konkretno o civilima u Potočarima i kako su oni dovedeni ili
12 evakuisani u Tuzlu i razna sela o kojima smo govorili? I zašto ga niste pitali
13 da li je vojna kolona koja je otišla iz Šušnjara bila u stvari naoružana ili
14 nije? Ko je bio na čelu na te kolone? Koliko daleko su stigli? Gdje su bili
15 zasjede, koliko je bilo zasjeda? Zašto ga to niste pitali?

16 O: Iz nekoliko razloga, ali glavni razlog je bio taj da on svakako ne bi
17 bio dobra osoba da dâ informacije o tim temama, pošto je opštepoznato da on nije
18 bio u tom području u vrijeme tih događaja. On nije imao ništa relevantno da mi
19 kaže osim informacija iz druge ruke.

20 P: Je l' Vi hoćete da kažete da on nije pouzdan po Vašem mišljenju?

21 O: Pa, ako se dobije informacije iz druge ruke mora se dodatno obaviti
22 istraga.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Slažem se. A da li ste razgovarali sa gospodinom Orićem da li je
2 jedan od njegovih rođaka preživio i bio žrtva masakra o kojem smo govorili?

3 O: Nismo se time bavili u razgovoru sa gospodinom Orićem.

4 P: S obzirom da ste Vi bili mudar, razuman istražitelj, imali ste
5 preživjele iz Orahovca, na primjer, koji su imali njegovu isto prezime kao i on,
6 da li ste barem pitali Nasera Orića da li je to njegov rođak i da li... da biste
7 mogli da potvrdite okolnosti i ono što je tvrdila ta osoba?

8 O: Porodične, ne. Porodične veze nisu bile važne za mene, ja sam za njih
9 znao.

10 P: Zašto su... nisu bile relevantne?

11 O: Zato što je Mevludin identifikovan kao... da je Mevludin
12 identifikovan kao član porodice Nasera Orića, on nikada ne bi došao u ovu
13 sudnicu da svjedoči o tome što mu se desilo. To nije bio dio istrage.

14 P: Da bismo bili predostrožni, ja znam da svjedočimo... da Vi svjedočite
15 uživo, ali Vi stalno pominjete spisak, tako da možda bi bilo provjerite da li
16 možete pomenuti njegovo prvo ime.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja sam upravo to pogledao. Nema
18 problema. Možete nastaviti.

19 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

20 P: Ja ne pitam da li ste Vi pitali Nasera Orića da li je on rođak
21 Mevludina Orića. Ja Vas pitam da li ste provjeravali da li je Mevludin Orić te
22 iste činjenice njemu ispričao, kako biste provjerili da li su one tačne ili
23 nisu?

24 O: Ja ne znam kakva konkretna saznanja sam mogao dobiti ako bih pitao
25 Nasera šta se desilo njegovom rođaku. To nije imalo nikakvog smisla.

26

27

28

29

30

1 P: Dozvolite da Vas pitam sljedeće: 2003. godine - prelazimo na jednu
2 drugu temu, izvinjavam se - kada je riječ o ekshumacijama Vi ste rekli: "Sada
3 smo u 2003., osam godina nakon događaja. Locirali smo vjerovatno 95% svih tih
4 grobnica." Da li se sjećate da ste dali tu izjavu u predmetu *Blagojević* na
5 stranici 729, redovi 9 do 12?

6 O: Da, tačno je.

7 P: Sada je prošlo još više godina, još tri godine ili možda više; je li
8 tako?

9 O: Da.

10 P: Da li bi se procenat povećao ili smanjio?

11 O: Pa, samo je jedna lokacija nađena od 1993. To je lokacija koja se
12 nalazi u Potočarima i to je otkrio tim gospodina /?Mašovića/ i možda je sada
13 procenat 96%.

14 P: To je Vaša procjena, 96%; je li tako?

15 O: Nemoguće je napraviti procjenu. Možda nikada nećemo ni moći pronaći
16 sve grobnice koje su u vezi sa ovom operacijom, ali to je manje-više moje
17 uvjerenje u odnosu na jedan opšti rezultat identifikovanja, procesa
18 identifikacije masovnih grobnica.

19 P: Hvala, gospodine Ruez. Samo da bude jasno, u zapisniku na stranici
20 64, red 18, Vi ste na početku svog odgovora rekli: "Samo jedna lokacija je
21 nađena od 1993. godine." Mislili ste reći 2003. godine; je li tako?

22 O: Da, izvinjavam se. Ne 1993. godina. Ja vrlo često miješam devedesete
23 i 2000.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine, da li ste barem pitali gospodina Orića, u tom vojnom
2 konvoju koliko je vojnika na kraju stiglo u Tuzlu?

3 O: Nisam, jer u on u to vrijeme, da tako kažemo, nije bio glavni čovjek.
4 Dobio sam podatak od komandanta 2. korpusa i to je bio podatak od 6.000.

5 P: Od koga ste to dobili? Ko Vam je dao tu informaciju?

6 O: Prvi izvor je bio AID, a onda je bio podatak koji je pomenut u jednom
7 neformalnom razgovoru i sa majorom Tihićem, koji je postao pukovnik Tihić, i
8 takođe sa zamjenikom komandanta 2. korpusa, ne mogu da se sjetim njegovog imena.
9 S njim smo razgovarali mislim 1999. godine i on nam je dao taj podatak.

10 P: Vi ste ranije rekli da je AID jedne vrsta tajne službe?

11 O: Pa, tako su je zvali.

12 P: Za koga je ona predstavljala tajnu službu?

13 O: Za ljude u Bosni.

14 P: Da li za bosanske Srbe, bosanske Hrvate i bosanske Muslimane?

15 O: Pa, mislim za sve. To je Državna bezbjednost, ljudi je zovu tajna
16 služba.

17 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] To bi bila sva moja pitanja u ovom
18 trenutku.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Ostojić.

20 Gospodine Bourgon ili gospođo Nikolić, ne znam ko će ispitivati
21 svjedoka. Pauza će biti za 15 minuta.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Ako mogu da prekinem. Ja bih postavio
2 jedno posljednje, zaista posljednje pitanje, uz dozvolu Vijeća. Izvinjavam se.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

4 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Gospodine Ruez, primijetio sam jednu
5 plavu oznaku na Vašoj jakni. Šta je to, radoznao sam?

6 O: To je oznaka nacionalne medalje za zasluge.

7 G. OSTOJIC: [simultani prevod] U redu. Hvala.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, izvolite.

9 G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, koliko sam
10 shvatio svjedok će odgovarati na moja pitanja na engleskom, ali ja ću
11 postavljati moja pitanja na francuskom.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] On može slobodno da odgovara i na
13 francuskom, ako tako odabere.

14 Unakrsno ispituje g. Bourgon:

15 [Branilac ispituje putem prevodioca]

16 P: Dobar dan, gospodine Ruez.

17 O: Dobar dan.

18 P: Imam samo nekoliko pitanja da Vam postavim.

19 Možemo nastaviti. Dakle, dobar dan, gospodine Ruez. Imam samo nekoliko
20 pitanja za Vas, nakon pitanja koja je postavio moj kolega. Vi ste potvrdili da
21 ste bili glavni istražitelj u ovoj istrazi?

22 O: Da. Iako gospodin Bourgon govori na francuskom i meni je francuski
23 maternji jezik, ja ću nastaviti da svjedočim na engleskom, jer bih želio da
24 budem odgovoran za svoje vlastite riječi, a pošto je to uobičajeni radni jezik

25

26

27

28

29

30

1 koji se koristi u ovoj sudnici, ne želim da rizikujem da me ponovo unakrsno
2 ispituju za par godina zbog potencijalnih grešaka u prijevodu.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Ruez. To bi moglo i da
4 se odnosi i na Vas, kasnije. Možda ćete da se suočiti sa situacijom da ste
5 željeli da postavite jedno pitanje, a ispalo je da ste postavili drugo. Ali
6 izvolite nastavite.

7 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući. S
8 obzirom da sam ja francuski Kanađanin, mislim da ne treba da postavljam svoja
9 pitanja na engleskom svjedoku koji govori francuski, kojem je francuski maternji
10 jezik.

11 P: Gospodine Ruez, Vi ste bili glavni istražitelj u ovoj istrazi i pored
12 izjave koja se tiče prevoda o kojoj ste govorili ranije sa mojim kolegom ili
13 juče, Vi niste dali nikakvu izjavu u vezi sa Vašim radom?

14 O: Ne, nisam dao nikakav završni izvještaj o svoji istrazi.

15 P: Istražitelj Alistair je bio zajedno sa Vama u timu?

16 O: On je bio u timu, a kasnije je otišao da bi došao na čelo naše
17 kancelarije u Prištini na Kosovu. A kada sam ja otišao sa Međunarodnog suda, svi
18 su se saglasili da on preuzme rukovođenje timom poslije mene.

19 P: Moje pitanje, gospodine Ruez, je vrlo konkretno. Taj gospodin je
20 radio sa Vama i ja bih želio da gospodin Graham bude svjedok u ovom predmetu.

21 O: Ja ne znam da li će gospodin Graham biti svjedok u ovom predmetu.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zašto pitate to gospodina Rueza?

23 Treba da pitate gospodina McCloskeyja. On nije taj koji će odlučivati.

24

25

26

27

28

29

30

1 Tačno je da nam je on rekao u svojoj izjavi da zna nekoga ko će biti... neke
2 osobe koje će biti svjedoci u ovom predmetu, ali...

3 G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, ja ne
4 pokušavam da utvrdim da li će gospodine Graham biti svjedok ili ne. Ja to znam.
5 Ja samo pokušavam da utvrdim da li to ovaj svjedok zna i onda ću pitati svjedoka
6 za razloge zašto on nikada nije tražio od svog istražitelja da napravi izjavu.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda postavite to pitanje njemu.

8 G. BOURGON: [simultani prevod] To je svrha mog pitanje, gospodine
9 predsjedavajući.

10 P: Prema tome, gospodine Ruez, moje pitanje je prilično jednostavno. Ja
11 samo želim da znam da li je tačno da nikada niste tražili od gospodina Grahama
12 da sačini izjavu kao istražitelj u ovom predmetu?

13 O: Žao mi je što to moram reći, ali Vaše pitanje mi je nejasno. Jer da
14 tražim od njega da napravi globalni izvještaj o ovoj istrazi, nikada ne bih
15 mogao to da tražim od njega jer u međuvremenom sam ja bio vođa tima i to bi bila
16 moja odgovornost da tako nešto uradim. A kada je riječ o tome da od njega tražim
17 izjavu o nečemu drugom, onda moramo da znamo o čemu.

18 P: Hvala. Sada znate razliku između izvještaja o istrazi i davanja
19 izjave koja se onda može dati i Odbrani. Vi znate razliku između te dvije
20 stvari.

21 O: Taj sistem se ne koristi u Francuskoj. U Francuskoj mi koristimo
22 završni izvještaj o istrazi koji se onda upućuje ili tužiocu ili istražnom
23 sudiji. Mi ne pripremamo cijeli dosje koji bi se dostavio odbrani. Tako da mi

24

25

26

27

28

29

30

1 nije poznato kakva bi se to izjava dala Odbrani ili sam ja to zaboravio, s
2 obzirom da sam otišao odavde ima već par godina.

3 P: Hvala Vam. Prema tome, ja ću odmah preći na istražitelja. Dakle, Vi
4 znate istražitelja, znate da nije napravio izjavu o svom radu?

5 O: Ja sam se s njim upoznao prije što je počeo da svjedoči u ovom Sudu.
6 To je bilo prvi put da smo se sreli. Siguran sam da je on došao ovde mnogo prije
7 nego što sam ja otišao, tako da... nakon što sam ja otišao, tako da nisam imao
8 predstavu o tome šta bi ta izjava trebala da bude ili ne bude.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U transkriptu, gospodine Bourgon,
10 gospodin Ruez ne pominje ime te osobe koju Vi pominjete.

11 SUDIJA KWON: [simultani prevod] To će biti ispravljeno.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo sam želio da ukažem na to.

13 G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, ime koje sam
14 ja pominjao, budimo precizni, je Tomasz Blaszczyk, mada nisam sasvim siguran da
15 znam kako treba izgovoriti to ime.

16 P: Gospodine Ruez, šta je sa Brett Randall, da li je on radio s Vama i
17 da li znate da li je on dao izjavu u vezi sa svojim radom svojom istragom?

18 O: Brett Randall je bio vrlo kratko u mom timu. On je prebačen u drugi
19 tim vrlo brzo.

20 P: Gospodine Ruez, a šta je sa Eileen Gilleece, ona je takođe
21 istražitelj? Da li je ona takođe dala izjavu kako bi bila svjedok ovom predmetu?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Možete li ponoviti to ime?

2 P: Eileen Gilleece.

3 O: Prvi put čujem to ime.

4 P: U redu. A sada, gospodine Ruez, kada su činjenice koju imaju veze sa
5 Vašim iskazom u ovom predmetu, kada su prvi put izrečene u okviru predmeta
6 Krstić, Vi ste bili glavni istražitelj. Želio bi da znam zašto nijedan
7 istražitelj, od... nije... od onih koji su bili svjedoci u tom predmetu, nije
8 dao izjavu. Je li Vi mislite da je u redu što nisu dali izjavu?

9 O: Ponovo nije mi sasvim jasno to pitanje izjava. Koristan... korisni
10 dokumenti, koliko ja znam, su bilo dokumenti koje su napravili istražitelji,
11 koji su onda postali sudski vještaci, na primjer Dean Manning to je jedan
12 primjer. A ostali, s obzirom na sam protivrječni proces ovdje, moram... Ja bih
13 obično rekao da su dosjei u glavama onih koji su pozivani da svjedoče, jer ni u
14 jednom trenutku niko nikada u Tužilaštvo ovdje nije rekao da treba da se podnese
15 otkucani globalni izvještaj u bilom kom trenutku prije nekog drugog suđenja i ja
16 bi to rekao na francuskom */sic/* da je to bila postala uobičajena navika.

17 P: Hvala za Vaš odgovor. Ja sam pokušavao da utvrdim da nije data
18 nijedna izjava, jer Vi niste smatrali da je to nešto što se od Vas očekuje, niti
19 je nužno za ovaj predmet. Dakle, mi se u tome slažemo, zar ne, za ovo suđenje?

20 O: Niko nije pokrenuo inicijativu da zahtjeva takvu izjavu, niti je to
21 tražilo Tužilaštvo. Zaista, tako je.

22 P: Hvala, gospodine Ruez. Nekoliko pitanja koje ja postavljam u ovoj

23

24

25

26

27

28

29

30

1 fazi su samo opšta pitanja koja se tiču metodologije koja je korištena u Vašoj
2 istrazi. Ako sam do sada shvatio dobro Vaš iskaz, Vi ste prvi put na mjesto ovih
3 incidenata otišli 20. jula 1995. godine; je li tako?

4 O: Da.

5 P: Prema tome, ako bih Vam rekao da prije 20. jula 1995. Vi niste imali
6 nikakvih osobnih saznanja o onome što se desilo na terenu, to bi bilo...

7 O: Potpuno tačno.

8 P: A tokom Vaše istrage, Vi ste u stvari napravili nekoliko intervjua sa
9 potencijalnim svjedocima, od kojih su neki bili preživjeli?

10 O: Da.

11 P: U određenim slučajevima, tokom dobijanja odgovora na... tokom davanja
12 odgovora na pitanja mojih kolega, utvrđeno je da ste Vi uzimali izjave, dok ste
13 u drugim slučajevima samo vodili zabilješke, a negdje niste ni to. Je li to
14 tačno?

15 O: Ne, to nije tačno. Svi svjedoci ovih događaja, a govorim prije svega
16 o grupi žrtava, u širokom značenju te riječi, uzimane su sistematski izjave, a
17 samo u nekoliko slučajeva su uspostavljeni kontakti a da pri tome nije vođen
18 nikakav zapisnik o tome. Najvećim dijelom to je bilo na osnovu svjesnog
19 obavljanja takvog pristupa.

20 P: Ti intervjui koje su takođe... njih su takođe obavljali istražitelji
21 na osnovu Vaših naloga i u nekim slučajevima imamo izjave, u nekim imamo samo
22 zabilješke. Da li je to tačno?

23 O: Nisam sasvim siguran. Ne sjećam se precizno istražitelja u timu. Da,
24 bilo je zaista takvih slučajeva, ali većinom bi kontakti bili finalizirani putem

25

26

27

28

29

30

1 intervju. I samo u nekim slučajevima nisu uzeti intervjui, već su samo bile
2 zabilješke ili napisani administrativni izvještaji o nekom kontaktu, bez nekih
3 konkretnijih podataka o situaciji.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možda bismo mogli to malo da pojasnimo.
5 U okviru Tužilaštva, kada imate timove koji odlaze na lice mjesta da obave
6 istragu, da li imate protokol? Da li imate utvrđenu praksu koju morate da
7 slijedite i koja važi za cijelo Tužilaštvo ili svaki istražitelj, odnosno vođa
8 tima može slobodno da uvede svoj sistem istrage i metod arhiviranja i podnošenja
9 izvještaja?

10 SVJEDOK: [simultani prevod] Dok god se poštuje Pravilnik o postupku i
11 dokazima, ne postoji nikakva zajednička praksa. Svi, koliko ja znam, jer na
12 kraju, Vi nemate vremena da gledate kako se obavljaju druge istrage, ali zaista
13 svako je to radio prema svom iskustvu i iskustvu zemlje iz koje dolazio, ako
14 mogu tako da kažem.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada ćemo napraviti pauzu, gospodine
16 Bourgon, ili želite da radite još par minuta?

17 G. BOURGON: [simultani prevod] Ako Vijeće tako želi, možemo napraviti
18 pauzu sad.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda ćemo napraviti pauzu od 25 minuta.

20 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

21 ... Početak pauze u 12.30h

22 ... Sjednica nastavljena u 12.59h

23 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

24 Izvolite sjesti.

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Bourgon.

26 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedniče.

27 P: Gospodine Ruez, nastaviti ćemo sa temom o kojoj smo razgovarali prije
28
29
30

1 pauze, naime o pripremi istrage. Samo da Vam dam nekoliko naznaka, imam šest
2 tema kojima se želim baviti tokom unakrsnog ispitivanja i mislim da ću uspjeti
3 završiti prije nego što završimo sa sjednicom danas i zamolit ću Vas da, u onoj
4 mjeri u kojoj je to moguće, pokušate da odgovarate sa "da" i "ne". Dakle, prije
5 pauze smo govorili o tome kako je nekoliko razgovora bilo vođeno s Vama i
6 istražiteljima koji su... kojima ste Vi rukovodili. Dakle, sada kada govorite,
7 da li se slažete sa mnom da nije lako uvijek se sjetiti svega onog što su Vam
8 govorili razni svjedoci, a prije nego što počnete ovdje odgovarati?

9 O: Da, slažem se.

10 P: Tokom Vašeg iskaza na... na naš zahtjev, zahtjev advokata Obrane,
11 morali ste specificirati koje ste izvore koristili za svoj iskaz. Da li biste se
12 složili sa mnom da su oni izvori koje ste spominjali tokom iskaza, da to nisu
13 nužno svi izvori, iscrpno svi izvori koji su Vam dali informaciju o kojoj smo
14 Vas ispitivali?

15 O: Da, slažem se.

16 P: Među izvorima koje ste spomenuli odgovarajući na naše pitanje, naveli
17 ste svjedoke i svjedoke koji nisu svjedoci u ovom suđenju. Da li sam Vas dobro
18 razumio?

19 O: Da.

20 P: Dakle, ako sam dobro shvatio Vaš iskaz pred Vijećem počevši od
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 početka ovog tjedna, ja Vam iznosim sljedeću tvrdnju: da je Vaš cilj, da je Vaš
2 zadatak bio da opišete, date pregled, opći pregled za Vijeće onoga što... o čemu
3 će govoriti svjedoci Tužilaštva; da li je to točno?

4 O: Da, složio bih se da je to točno.

5 P: Tokom istrage, Vi ste se sreli i koristili uslugama nekoliko
6 stručnjaka?

7 O: Da.

8 P: S druge strane, Vi lično niti ste antropolog, niti arheolog, niti
9 patolog?

10 O: To je potpuno točno.

11 P: Niti ste vještak balističar?

12 O: Nisam, tako je.

13 P: Kada ste bilježili ono što su ti vještaci govorili, Vi ste dali...
14 davali pregled onog što će oni govoriti Vijeću?

15 O: Ako sam spominjao elemente onoga o čemu će oni govoriti i o čemu će
16 detaljnije govoriti, da, točno je, to jeste bio moji cilj.

17 P: Konkretno u vezi sa Vašom... sa ekspertizom u polju balistike, da li
18 biste mi mogli potvrditi da ste se koristili vještacima za rješavanje
19 balističkih pitanja i da je Vaš cilj bio da uspostavite vezu između primarne...
20 primarnih i sekundarnih grobnica, ali da ti rezultati nisu bili pouzdani?

21 O: Ne, situacija nije bila takva. Mi smo, to je točno, zajedno sa
22 vještacima vršili analizu čahura koja su bile prikupljene na površini na
23 stratištima i zatim to uspoređivali sa onim čahurama koje su pronađene u
24
25
26
27
28
29
30

1 primarnim masovnim grobnicama i nešto kasnije sve to uspoređivali sa onima koji
2 su pronađeni u sekundarnim masovnim grobnicama. Moram se... izraziti svoje
3 potpuno neslaganje s Vama i Vašom tvrdnjom da rezultati tog procesa nisu bili
4 pouzdani, da nisu za nas zanimljivi. Upravo suprotno je tačno.

5 P: Nisam htio reći da to nije bilo od interesa za nas. Moje pitanje je
6 bilo konkretnije. Ja sam iznio tvrdnju da ta... to vještačenje, balističko
7 vještačenje Vam nije omogućilo da povežete primarne i sekundarne masovne
8 grobnice, kako ste ih definirali?

9 O: Ja želim baš reći da je tačno obrnuto od ovog što Vi kažete. Ta
10 vještačenja, balistička vještačenja su donijela rezultate i uspostavile su se
11 veze između lokacija. I vještaci su detaljno, Dean Manning, istražitelj u timu
12 koji će također doći ovamo predočavati dokazni materijal Vijeću ili možda ćete
13 dobiti izvještaj koji on dobio... koji je on dao za predmet *Krstić*.

14 P: Gospodine Ruez, ako Vam predočim sljedeću tvrdnju i u predmetu
15 *Blagojević* gdje ste bili svjedok, kao i u predmetu *Krstić* gdje ste bili svjedok,
16 iako sad ne mogu tačno navesti gdje se to nalazi, ali u obadva slučaja ste
17 spomenuli da su vještaci balističa... da su ispalivši nekoliko hitaca iz oružja
18 do kojeg ste došli, da rezultati toga nisu bili takvi da bi se mogao donijeti
19 kvalitetan zaključak. Da li se sjećate da ste to rekli u predmetima *Blagojević* i
20 *Krstić*?

21 O: Nema problema, ali ja bih želio odgovoriti na ovo pitanje.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] To je pogrešno predstavljeno, ono što
3 je rečeno na tih suđenjima.

4 SUDIJA AGIUS: /prevod engleskog transkripta: "Izvolite, gospodine
5 Ruez."/

6 SVJEDOK: [simultani prevod] Bolje bi bilo da ste, gospodine Bourgon,
7 počeli tako što ste rekli da sam se ja pozivao na jednu sasvim drugu djelatnost,
8 a ne na uspoređivanje čahura. Usporedba ovih čahura sa stratišta, primarnih i
9 sekundarnih masovnih grobnica, to nije o čemu ste Vi sada govorili. Vi ste
10 govorili o seriji... zapljene koju smo proveli kako bismo zaplijenili i zatim
11 testirali 3.000 komada naoružanja za koje smo smatrali da su u posjedu brigada i
12 za koje smo smatrali da su sudjelovali u zločinima ili bili u upotrebi u
13 zločinima koji su počinjeni. I iako smo pokušali da provedemo tu operaciju,
14 znali smo da je otprilike 15.000 komada oružja u tom području bilo popravljano,
15 da je... također da su brigade razmjenjivale naoružanje, mi smo ipak proveli
16 svoju operaciju. Međutim, posljedica je da je taj veliki trud da nije doveo do
17 konkretnog zaključka.

18 G. BOURGON: [simultani prevod]

19 P: Hvala, gospodine Ruez. To nije bilo ono što sam Vas htio pitati. Kada
20 pronađem gdje se to točno nalazi, postavit ću Vam to pitanje. Ali što se tiče
21 same Vaše istrage, još jedno pitanje. Tokom iskaza ranije ste rekli da ste došli
22 u Tuzlu, prvo došli u Tuzlu i da ste onda razgovarali sa tri različita izvora,
23 da je jedan od njih bio AID, dakle tajna služba. Ja sam lično iznenađen, ne mogu
24
25
26
27
28
29
30

1 vidjeti zbog čega ste se obraćali tajnoj službi da biste došli do izjava. Ja
2 tvrdim da je ta tajna služba, AID, bila stupila u kontakt s Vama, a ne obrnuto.
3 Molim Vas odgovorite.

4 O: Učinit ću to. AID je bilo jedno, jedan od kontakata Ureda tužilaštva.
5 Kontakt sa AID-om bio je organiziran preko jedne osobe koja je član Tužilaštva i
6 koja je stalno bila na terenu u Sarajevu, iako u to vrijeme još nismo imali ured
7 u Sarajevu. To je gospodin Matthew Hudus /fon./, američki državljanin. Ovdje se
8 radi o onom šta je bilo prije, pitanje: kokoš ili jaje prije. Ne znam da li smo
9 zapravo mi stupili u kontakt s njima. Ja znam da jesmo, ali zapravo je prije
10 uspostavljen kontakt između bosanske vlade i Međunarodnog suda, a jedan od
11 kontakata ili puteva kontakata je bio AID.

12 P: Dozvolite da budem precizniji u svom pitanju. Zbog čega ste se
13 obraćali službi, tajnoj službi, kako biste dobili izjave od ljudi koje su stigli
14 u Tuzlu? To je ono što pokušavam utvrditi.

15 O: Pa, razlog za to je jednostavan. Mi smo imali saznanja da je po
16 dolasku izbjeglica u Tuzlu, AID, koja je u sklopu policije, iako ih nazivamo
17 tajnom službom, da su oni započeli proces intervjuiranja ljudi, što je moguće
18 više uzimanje od njih izjava. Mislim da su to radili tokom periodu od dva do tri
19 tjedna, tako da su oni već imali, kako sam ja to zvao, rezervoar izjava koje su
20 nam bile dostupne. Iako izjave koje su oni uzimali, to su bile jako ugrubo
21 napravljene izjave, po recimo jedna stranica po osobi. Ali za nas je to bila
22 dobra osnovica, mogli smo na temelju toga pogledati ko bi nam mogli biti
23 potencijalni svjedoci.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala na odgovoru. Ja ne sumnjam da su te izjave mogle biti korisne
2 za Vašu istragu, ali sama istraga Vam /?je/ potvrdila da su izbjeglice po
3 dolasku u Tuzlu, da se s njima vodio razgovor sa tajnim službama iz Bosne. Tako
4 je bilo, zar ne?

5 O: Pa, ja bih to u određene mjeri ispravio. Mi smo i naveli brojku
6 izbjeglica maloprije, 25.000. Dakle, ne. Policija u Tuzli nije intervjuirala sve
7 izbjeglice, pa makar i među njima bilo... među tom policijom bili ljudi iz AID-
8 a. Oni su razgovarali sa onima sa kojima su... za koje su smatrali da imaju
9 relevantne informacije. Moram napomenuti da ih mi nismo smatrali važnim
10 svjedocima ili nevažnim svjedocima zbog toga što su ih u prvoj fazi
11 intervjuirali, to jest s njima vodili razgovor ljudi iz AID-a. Mi smo sami
12 radili procjenu informacija nakon što bismo sami obavili razgovor.

13 P: Hvala, gospodine Ruez. Želio bih da izbjegnemo da Vas moram
14 prekidati. Ono što sam pitao, molim Vas da mi odgovorite sa "da" i "ne",
15 izbjeglica kada su došle u Tuzlu, njih su... s njima su vodile razgovor tajne
16 službe i Vi ste potvrdili da je to točno i to je jedino što me zanima. Da li je
17 bilo tako?

18 O: Zato sam ja želio da Vam dam precizan odgovor. Ne. Izbjeglice, s
19 njima nije vođen razgovor, njih je bilo 25.000. Razgovor je vođen sa nekoliko
20 stotina od njih.

21 P: Hvala. To je onda Vaš odgovor. Pređimo sada na jednu drugu temu. Sada
22 ćemo govoriti o onoj koloni, ljudima koji su, prema Vašem iskazu i odgovorima
23 koje ste dali kolegama, prošli kroz šumu i došli do Tuzle. Odgovarajući na
24
25
26
27
28
29
30

1 pitanja mog kolege, Vi ste rekli, što ste rekli i u predmetu *Blagojević*, da je
2 otprilike 15.000 ljudi bilo u toj, toj koloni. Da li je to tačno?

3 O: To je tačno.

4 P: Tokom suđenja i Vašeg iskaza u predmetu *Blagojević*, Vi ste tu kolonu
5 podijelili u dvije grupe. Jedno je bila vojska, a drugo su bili nenaoružani
6 muškarci; je li to tako?

7 O: Tako je.

8 P: Želio bih da mi sada potvrdite, naime Vi ste tokom iskaza u predmetu
9 *Blagojević* iznijeli jednu pretpostavku, želio bih citirati Vaše riječi u
10 predmetu *Blagojević*, strana 393, redovi 22 i 24... do 24. Tamo ste rekli: "Kao
11 što sam i ranije napomenuo, broj vojnika 28. divizije je bio određen brojem
12 raspoloživog oružja." Da li je to stvarno pretpostavka kojom ste se služili
13 tokom istrage, drugim riječima da je broj vojnika koji je identificiran na
14 temelju broja komada naoružanja koji su im bili na raspolaganje?

15 O: Ono što sam ja time mislio, a ja sam siguran da se Obrana neće to
16 osporavati, dakle mislio sam sljedeće: situacija u enklavi, kada govorimo o
17 borbenim snagama, da tu se nije... u te borbene snage nisu bili uključeni samo
18 oni koji su imali vojne iskaznice, u kojim bi pisalo da su oni pripadnici 28.
19 divizije, nego da je svako vojno sposoban, svaki muškarac vojno sposoban, ako je
20 imao neke... neko naoružanje, da ga se moglo smatrati pripadnikom borbenih snaga
21 koje su na raspolaganju tamo. Takođe, imamo i jedan dokument u zapisniku, radi
22 se o nalogu za mobilizaciju lokalnih vlasti iz Srebrenice koji je izdan nekoliko
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dana nakon pada enklave...

2   PREVODILAC: Nekoliko dana prije pada enklave - ispravka prevodioca.

3   SVJEDOK: /nastavlja se prethodni prevod/ ... što znači da je svako ko
4 je, bez obzira šta je na sebi imao, košulju ili maskirnu uniformu, da ga se
5 legitimno moglo smatrati borcem. Međutim, ja želim insistirati na jednom. Ova
6 istraga se bavi samo ljudima koji su prvo bili zatočeni prije nego što su bili
7 poubijani. I zbog toga Tužilaštvo, iz svoje perspektive, nema problema s time da
8 definira da je svaki od muškaraca u... vojno sposobnih muškaraca u enklavi bio
9 potencijalna prijetnja, da je mogao predstavljati rezervne snage.

10   G. BOURGON: [simultani prevod]

11   P: Hvala, gospodine Ruez. Nisam Vas tražio baš tako puno kažete, ali
12 hvala na odgovoru jer se to slaže s Vašim iskazom iz prethodna dva suđenja.

13   Htio bih sada da pređemo na jednu drugu temu, mada prije toga samo još
14 jedno pitanje o samom početku ovih događaja i to o sljedećem: u predmetu
15 *Blagojević*, Vi ste rekli da je postojao broj muškaraca, ne zna se o kome se
16 radi, koji su otišli u Potočare, jer nisu željeli otići od svojih porodica. Da
17 li je to činjenica koju ste ustanovili tokom istrage?

18   O: Prije odgovora sam primijetio jednu grešku u transkriptu. Tamo gdje
19 sam rekao "srpske snage", u zapisniku je ispalo "rezervne snage".

20   G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] To je na stranici 80, red 18.

21   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Ostojiću.

22   SVJEDOK: [simultani prevod] Da se vratim na Vaše pitanje. Da, to je
23 točno. To je ono što smo mi saznali od ljudi sa kojima smo razgovarali i koji su

24

25

26

27

28

29

30

1 proživjeli događaje u Potočarima. Navedeni su razni razlozi o njihovom...

2 G. BOURGON: [simultani prevod]

3 P: Oprostite, moram Vas prekinuti. Ja sam samo želio da mi potvrdite da
4 je Vaša istraga utvrdila da je bio cijeli niz muškaraca koji su otišli u
5 Potočare.

6 O: Da.

7 P: Dakle, slažete se. Da se nadovežem na pitanje, ranije pitanje mog
8 kolege, da li Vi možete potvrditi da ne znate koliko je tih ljudi bilo?

9 O: To je točno, ne mogu.

10 P: Kao što smo vidjeli na onom videosnimku koji prikazivan tokom Vašeg
11 iskaza, može se potvrditi, Vi možete potvrditi da su neki od njih bili vojno
12 sposobni?

13 O: Da.

14 P: A sada ćemo napustiti ovu temu i sada ćemo se osvrnuti na lokaciju
15 koju ste Vi pomenuli pod nazivom Grbavci. Želio bih da potvrdite da je to, prema
16 Vašoj istrazi, potvrđeno da je škola u Grbavcima bila mjesto zatočenja?

17 O: Da.

18 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se, jedan odgovor nije ušao.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Lazarević, jedan odgovor
20 nije. Razlog za to je što prebrzo idemo, i zastupnik Odbrane i svjedok, iako ne
21 govore isti jezik. Možete li ponoviti svoje pitanje? U stvari, ja mogu da
22 pročitam to pitanje. Vidjeli smo tokom videosnimka, gospodine Ruez, videosnimka
23 koji pokazuje... koji ste pokazali tokom glavnog ispitivanja, možete li

24

25

26

27

28

29

30

1 potvrditi da je među tim ljudima bilo ljudi... vojno sposobnih ljudi? Ja sam čuo
2 Vaš odgovor, ali on nije ušao u transkript. Da li biste ponovili Vaš odgovor na
3 to pitanje?

4 O: Rekao sam: "Da, potvrđeno je da je škola u Grbavcima zaista
5 identifikovana kao zatočeničko mjesto."

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da govorimo o različitim
7 stvarima.

8 G. BOURGON: [simultani prevod] Ako mogu ja da preuzmem ovdje, gospodine
9 predsjedavajući.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Naravno, svakako. Na prethodnom
11 pitanje, prema transkriptu, izgleda da niste odgovorili, a u stvari jeste, ja
12 sam Vas čuo.

13 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

14 P: Gospodine Ruez pitanje, ako možete da nađete red pitanja, Vaš odgovor
15 se pojavljuje na stanici 82, red 1. I tu se kaže da Vaš mikrofonski nije bio
16 uključen. Dakle, ja ću ponoviti svoje pitanje. Među ljudima, muškarcima koji su
17 odlučili da odu u Potočare, možete li potvrditi, na osnovu elemenata koje ste
18 dobili tokom Vaše istrage, neki od njih su... ili da budemo konkretniji, su bili
19 i vojno sposobni i sposobni za borbu?

20 O: Da.

21 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala. Da se sada vratimo na školu u
22 Grbavcima. Prema Vašoj istrazi, možete potvrditi da lokaliteti koje ste nazvali
23 "LZ 1" i "LZ 2" su primarne masovne grobnice?

24 O: Da. Nisam koristio riječ "navodne", već sam rekao to su bili primarne
25 masovne grobnice.

26 P: Hvala za Vaš odgovor. "Navodne" sam ja rekao, ali pošto to nije
27
28
29
30

1 utvrđeno, Tribunal to nije mogao da utvrdi. Ali prema onome što ste Vi rekli u
2 Vašem prethodnom iskazu, u predmetu *Blagojević*, prvi put su provjere u vezi sa
3 veličinom lokaliteta Grbavci učinjene u aprilu 1996. godine, dakle godinu dana
4 nakon događaja u julu 1995; je li tačno?

5 O: Precizno devet mjeseci kasnije.

6 P: Nadalje, prema Vašem iskazu u predmetu *Blagojević*, možete li
7 potvrditi da ste se Vi vraćali na to mjesto nekoliko puta, a konkretno 1999.
8 godine, kada su takozvani preživjeli, ja kažem "takozvani" jer Vi ih tako
9 zovete, dakle cilj je bio da se od njih traži da identifikuju mjesto
10 pogubljenja, dakle stratište, a oni nisu bili u mogućnosti to da urade; je li je
11 tako?

12 O: Na to ne mogu da odgovorim sa "da" ili "ne". Objasnit ću Vam proces.
13 Prvo, vratio sam se...

14 P: Gospodine Ruez, dozvolite. Ja želim da uštedim vrijeme. Ne želim da
15 Vas prekidam, ali želim da citiram ono što ste Vi rekli u predmetu *Blagojević*,
16 stranica 489, redovi 16 do 21, kako bismo bili u mogućnosti da završimo jer
17 vidim da nam je ostalo samo 15 minuta, želio bih da malo napredujem. Dakle,
18 predmet *Blagojević*, stranica 489, redovi 16 do 21: "Nakon što smo tamo otišli,
19 prvo smo prezentirali fotografije svjedocima, a 1999. smo odveli žrtve na ove
20 lokalitete i oni su zaista prepoznali tu školu, ali nismo ulazili u školu sa
21 žrtvama. Cilj je bio da ih dovedemo, kako bismo pokušali da oni nas odvedu na
22 samo stratište, da provjerimo da li su u mogućnosti da ga nađu, ali nisu bili."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li prepoznajete ovo kao Vaš iskaz u... na suđenju *Blagojević*?

2 O: Jeste, ali ja to moram malo izmijeniti. Rekao sam, nismo ih uveli u
3 školu. Pogriješio sam. Mi smo ih uveli u gimnastičku dvoranu i sjećam se
4 činjenice da su nam oni precizno pokazivali gdje su sjedili u gimnastičkoj
5 dvorani i položaj u kom su sjedili. Nisam to imao na umu kada sam svjedočio
6 2003. godine. A što se tiče drugog dijela ovoga što sam rekao, to je apsolutno
7 tačno da oni nisu bili u mogućnosti da nađu to mjesto, ali postoji vrlo
8 jednostavno objašnjenje za to. Ne znam da li Vi želite to da čujete.

9 P: Ne, ne. Poštedite me objašnjenja. Možda će Vas moje kolege pitati za
10 to, ali... ili kolega s druge strane sudnice, ja samo želim da potvrdim da ti
11 svjedoci nisu mogli da nađu to mjesto?

12 O: Pa, neko možda će kasnije da nastavi da ispituje u vezi s tim.

13 P: Dozvolite da pređem na drugo pitanje, gospodine Ruez. Tokom glavnog
14 ispitivanja, objasnili ste da ste u blizini škole Grbavica... Grbavci našli
15 jednu gomilu otpada koju ste analizirali; je li je tako?

16 O: Da. Gomilu otpadaka odmah pored igrališta pored škole Grbavci, ako na
17 to mislite.

18 P: Da, zaista. U tom pogledu, u predmetu *Blagojević* izjavili ste da je
19 škola Grbavci takođe povremeno korištena, da je koristila vojska i da su neke
20 stvari koje su nađene u toj gomili, posebno čahure od metaka, nešto što ne može

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nužno da se vezuje za događaje u julu 1995. Da li se sjećate da ste tako
2 svjedočili u predmetu *Blagojević*?

3 O: Da, apsolutno. Ja jesam iznio takve komentare jer nisam želio da
4 budem pristrasan. Prema tome, kada postoji informacija koja može da isključi
5 odgovornost ili da dovede do pogrešnih zaključaka, ja uvijek ukažem na takvu
6 informaciju i to sam uradio i ovom prilikom.

7 P: To Vam služi na čast, gospodine Ruez. Jedna druga stvar koju ste
8 pomenuli, a koja spada u istu kategoriju, je da tokom Vaše istrage Vi ste
9 izjavili da niko od zatvorenika, ljudi koji su navodno bili zatočeni u školi
10 Grbavci, nije rekao da je čuo rafal ili vatru sa... koja bi došla sa mjesta
11 blizu škole. Da li se toga sjećate?

12 O: Apsolutno, ali smo mi pronašli i odgovor za to.

13 P: Možda. Možda imate objašnjenje, ali ono što mene interesuje je da li
14 su zatvorenici su izjavili nešto drugo tokom Vaše istrage.

15 Sada bih želio da govorimo o jednoj vrlo konkretnoj temi u vezi sa "LZ
16 1" i "LZ 2". Vvi ste na izvjestan način probudili moju radoznalost tokom Vašeg
17 iskaza, a mislim na ponedjeljak, 11. septembar, stranica 14899 transkripta,
18 redovi 13 do 15. 1489, stranica 85, red 25, Vaš odgovor nije ušao u transkript
19 jer je Vaš mikrofons bio isključen. Dakle, zamolit ću Vas da ponovite svoj
20 odgovor.

21 Moje pitanje je bilo sljedeće: tokom Vaše istrage kada ste razgovarali
22 sa ljudima koji su bili zatočeni u školi Grbavci, nijedan od njih nije rekao da
23 je čuo rafal vatre u blizini; je li to tačno?

24 O: Tako je.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da se sada vratim na svoje drugo pitanje koje sam bio počeo. Dakle, u
2 ponedjeljak, 11. septembra, Vi ste objasnili lokaciju i opisali je na osnovu
3 informacija koju ste dobili od jednog preživjelog, kako ste Vi to rekli, i rekli
4 ste da bi to mjesto možda moglo biti mjesto odmora za streljački vod. Moje
5 pitanje je jednostavno: o kom preživjelom ili kojim preživjelim govorite? Ako
6 treba da pomenete jedno ime konkretno, možemo preći na privatnu sjednicu.

7 O: Ja sam to pomenuo i tokom ovog svjedočenja, kada sam pokazao mjesto
8 gdje smo na površini našli kartonske kutije koje su korištene za smještaj
9 municije. Morali smo ponovo uzeti izjave četvorice... morali bismo ponovo uzeti
10 izjave četvorice preživjelih sa tog mjesta. Ne mogu da se sjetim ko je konkretno
11 pomenuo to mjesto gdje su se odmarali. Ne mogu da se sjetim.

12 P: Hvala, gospodine Ruez. Što se mene tiče, ja sam pogledao cijeli
13 dokument koji mi je stavljen na raspolaganje, one koje Vi nazivate preživjelim,
14 i nigdje nisam našao ni trag neke aluzije na to da je tu bilo neko mjesto na
15 kome se odmaralo streljačko odjeljenje.

16 Da li je to možda zaključak do kojeg ste Vi došli nakon što ste našli te
17 kutije sa municijom?

18 O: Mislim, iskreno govoreći, mislim da nije tako, ali moram da Vam
19 vjerujem kada kažete da ste to sve provjerili. Ne mogu to da isključim, jer
20 zaista zapažanje na terenu je pokazalo da područje koje smo mi označili kao
21 područje odmora nije korišteno za streljanje ljudi, već su zaista nađeni
22 elementi koji su pokazivali da je to bilo mjesto koje su možda koristili vojnici
23 da se pripreme za obavljanje svog posla. Prema tome ne mogu da isključim. Ako Vi
24 kažete da je to možda bio naš zaključak moguće... Ja sam mislio da je to došlo
25 od nekoga drugog, ali sad se ne sjećam.

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. Moje posljednje pitanje u vezi sa "LZ 1" i "LZ 2", kada ste
2 svjedočili u predmetu *Blagojević*, rekli ste sljedeće, a ja ću Vas zamoliti da to
3 potvrdite, rekli ste da je ukupan broj tijela koji su pronađeni i koji su
4 povezani sa događajima u Grbavcima, i to tijela nađenih i na primarnim i na
5 sekundarnim lokalitetima, je bio 493 tijela. To ste rekli na stranici 15499,
6 redovi od 5 do 7. Možete li to potvrditi?

7 O: Da. Ne samo da to potvrđujem, već moram da kažem da to nije konačan
8 broj, jer nažalost proces ekshumacija sekundarnih grobnica na putu Hodžići nije
9 završen, tako da ja pretpostavljam da jednom kada se završi proces ekshumacija i
10 uspostave sve veze, taj broj će biti veći od 493 tijela koja potiču sa stratišta
11 Orahovac.

12 P: Zasada ta...taj podatak od 493 utvrđen tokom Vaše istrage, Vi ste to
13 pomenuli na suđenju *Blagojević*. Da li je to tačno?

14 O: Da.

15 P: Hvala Vam. Dajte da sada pređemo na jednu drugu lokaciju, to je škola
16 Ročević. Vi ste o tome svjedočili i ja imam samo nekoliko kratkih pitanja. Prvo,
17 tokom Vaše istrage prije 1999., Vi niste imali nikakvih indikacija da su ljudi
18 bili zatvoreni u toj školi, zar ne?

19 O: Da. I kada kažem 1999., to nije precizno. Jer u stvari, iako smo
20 pretpostavljali da je to korišteno, sa sigurnošću smo znali tek nakon mog
21 odlaska sa Međunarodnog suda, nakon intervjuja koji je obavljen sa jednim
22 elementom vojske bosanskih Srba, koji je stražario, koji je čuvao ljude

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zatvorene u toj školi i to je u stvari potvrđeno nakon 2001. Ali slike koje sam
2 ja pokazao su napravljene mnogo prije tog datuma, jer smo mi imali vrlo snažno
3 uvjerenje, osjećaj da je ta škola zaista korištena.

4 P: Hvala. Moje posljednje pitanje u vezi sa ovom temom. Pokušajte da
5 budete kratki u svom odgovoru, jer nam je ostalo samo nekoliko minuta. Da li su
6 Vam Vaši izvori dali ovu informaciju 2001. godine, kao što ste naveli?

7 O: Ja sam dobio informaciju od nekoga ko je još uvijek bio u kontaktu sa
8 istragom na Međunarodnom sudu.

9 P: Možete li nam dati ime te osobe? Da li možete potvrditi da li će ta
10 osoba biti svjedok na našem suđenju ili ne?

11 O: To je pitanje koje treba da postavite Tužiocu, jer ja ne pravim
12 raspored svjedoka ovdje.

13 P: Ali imate imena?

14 O: Nemam ime osobe koja je bila prisutna u školi Grbavci, ali Tužilac
15 ima ime tog svjedoka.

16 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala. Ovdje ću se zaustaviti, jer sam
17 dobio element koji mi je trebao. Pokušat ću da završim danas, tako da moje
18 kolege mogu da počnu sljedećeg ponedjeljka.

19 Jedno kratko pitanje u vezi sa fotografijama snimljenim iz vazduha. Neću
20 Vam pominjati izvore, već samu fotografije. Na tim fotografijama koje ste
21 pokazali vidjeli su se autobusi; je li tako?

22 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo je nejasno. Bilo je nekoliko
23
24
25
26
27
28
29
30

1 fotografija, različiti autobusi, bilo bi korisno kad bi se svjedok uputio na
2 konkretnu fotografiju.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Slažem se.

4 Ako pominjete fotografije iz Bratunca, bilo je nekoliko fotografija na
5 kojima se vidi nešto što bi moglo biti autobusi ili za što je on rekao da su
6 autobusi. Ja ne znam kakvo će biti Vaše sljedeće pitanje.

7 P: Moje pitanje je bilo vrlo opšte upravo zato što sam želio da
8 izbjegnem bilo kakvu zabunu. Da li na nekim od ovih fotografija možemo vidjeti
9 autobuse i činjenica da se ti autobusi mogu vidjeti na tim fotografijama, da li
10 Vam je bilo moguće da kažete da li su unutar tih autobusa bila žene i djeca na
11 putu za Tuzlu?

12 O: Pa, nisam Vam mogao reći ni koje boje su oči vozača.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da nemate više pitanja, dajte da
14 se ovde zaustavimo.

15 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Mislim da je svjedok odgovorio na prvi
16 dio ovog pitanja, ali on nije ušao u transkript.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, da. Ono što bi trebali da imamo je
18 u redu 17, u prvom... nakon prvog dijela tog pitanja, da li se na tim
19 fotografijama vide autobusi, on je odgovorio "da".

20 Da li imate... Hvala, sudijo Kwon.

21 Da li imate dalje pitanja, gospodine Bourgon?

22 G. BOURGON: [simultani prevod] Jedno posljednje pitanje u zaključku i
23 onda mogu da dam riječ svojim kolegama kada sljedeći put nastavimo sa radom.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Na osnovu Vaše istrage, gospodine Ruez, prema onome što ste Vi rekli,
2 utvrđeno je da je general Mladić viđen kako se obraća zatočenim ljudima u
3 Bratuncu, na livadi Sandići, u Novoj Kasaba i u školi Grbavci; je l' je tako?

4 O: Da, tako je. Svjedočio sam o tome tokom javne sjednice, krajem juna -
5 početkom jula 1996., kada sam na karti pokazao sva mjesta na kojima je
6 identifikovan general Mladić i gdje su ga vidjeli svjedoci.

7 P: Želio bih da Vam pokažem video-snimak koji ste Vi koristili tokom
8 glavnog ispitivanja. To su samo tri sekunde. To je video-snimak koji po spisku
9 65ter nosi broj 2047. I tražit ću od Vas samo da identifikujete jednu osobu na
10 tom video-snimku.

11 [Gleda se video-snimak]

12 G. BOURGON: [simultani prevod] Zaustavite, molim.

13 P: Kada je prikazan ovaj video-snimak, od Vas je zatraženo da
14 identifikujete neke osobe. Da li možete identifikovati osobu u crnom, osobu koja
15 ljubi generala Mladića?

16 O: Ne. Barem ne na ovom kadru.

17 P: Možda možemo da ponovimo ovih par sekundi, da vidimo da li
18 prepoznajete čovjeka koji ljubi generala Mladića. Možda to možemo vidjeti iz
19 drugog ugla, možda ako ga vidite iz drugog ugla moći ćete da ga prepoznati. Da
20 li možemo to brzo ponovo pokazati?

21 [Gleda se video-snimak]

22 G. BOURGON: [simultani prevod] To je bilo ranije.

23 [Gleda se video-snimak]

24 G. BOURGON: [simultani prevod] Govorim o čovjeku u crnom, prilično
25
26
27
28
29
30

1 visokom, tamne kose, on je visok najmanje dva metra, možete li ga
2 identifikovati?

3 O: Samo sam u jednom trenutku vidio njegova leđa i vrlo malo profila, a
4 to mi lice ne izgleda poznato, niti njegova leđa.

5 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala lijepo, gospodine Ruez. Ovo je
6 zaista najzadnje /sic/ pitanje za Vas. Kao glavni istražitelj u ovom predmetu,
7 da li ste učestvovali u raspravama tokom kojih su Tužilac i advokat Dragana
8 Obrenovića zajednički napravili izjavu o činjenicama?

9 PREVODITELJICA: Svjedok nije uključio mikrofona.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo da vidim da li je njegov odgovor
11 ušao u transkript.

12 Možete li ponoviti Vaš odgovor, gospodine Ruez?

13 SVJEDOK: [simultani prevod] Odgovor na šta?

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Odgovor na njegovo pitanje.

15 SVJEDOK: [simultani prevod] Posljednje pitanje?

16 Odgovor je bio: "Ne, nisam učestvovao u tim razgovorima."

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

18 Dakle, mogu li da pitam preostale timove Odbrane koliko Vam je još
19 potrebno vremena.

20 Gospodine Lazarević?

21 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, imajući na umu da... da
22 nećemo početi sa našim unakrsnim ispitivanjem do ponedjeljka, ukupno sat
23 vremena.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sat vremena. U redu.

2 Gospođo Fauveau?

3 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Između sat i sat i po, časni Sude.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Krgović?

5 G. KRGOVIĆ: Časni Sude, vrlo malo. Možda čak neću imati pitanja za ovog
6 svjedoka.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes?

8 G. HAYNES: /prevod engleskog transkripta: "Isti odgovor."/

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Onda ćete biti u mogućnosti da
10 dođete u ponedjeljak i da se vratite u divni Pariz. Čuo sam od svojeg kćerke da
11 vrijeme danas nije baš lijepo ni tamo...

12 Gospodine Bourgon, skrenuta mi je pažnja na činjenicu da niste pomenuli
13 broj video-snimka po pravilu 65ter, snimka koju ste pokazali svjedoku. Da li
14 biste željeli to da uradite? Ili treba da kažem na francuskom?

15 G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, ja jesam
16 pomenuo broj po spisku 65ter, 2047.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala.

18 G. BOURGON: [simultani prevod] Ja sam to pomenuo, gospodine
19 predsjedavajući. Ja to... to nikad ne bi zaboravio.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda nije ušlo u transkript. U redu.
21 Hvala svima, osoblju, prevodiocima, tehničarima, svima koji su bili prisutni,
22 što su ostali s nama još sedam minuta i svima želim lijep vikend. I Vama

23

24

25

26

27

28

29

30

1 gospodine Ruez i hvala Vam što ste bili s nama.

2 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

3 ... Sjednica završena u 13.50h.

4 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

5 18.09.2006., u 09.00h.

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30